

VASÁR NAP

ÁRA 1500 KORONA

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: T 42—49, L 998—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1926.

VII. évfolyam, 24. szám.

Vasárnap, június 13.

Magyar becsület.

Hacsak felületesen mondanánk véleményt, akkor sóhajtván kellene megállapítani, hogy ez is eltűnt, mint annyi sok szép jellemvonása a multaknak. Szomorú az egészben csak annyi, hogy az idegenek igen gyakran beleesnek ebbe a csalódásba s a magyar becsületen esett csorbát [emlegetik ott is, 'ahol igazában csak egyes személyeknek a becsületéről lehetne szó.

Mostanában igen sokat tárgyalnak a külföldi újságokban a magyar becsületről, igen sokat firkálnak róla abban az értelemben, hogy csorba esett-e rajta vagy sem a frankhamisítással kapcsolatban. És különösen kedvelt újságcikk-tárgy ez a jelen napokban, mikor Genfben a magyar miniszterelnök a pénzügyi ellenőrzés enyhítését s a nemzetközi kölcsön még meglévő maradványának

beruházási célokra való felhasználását kéri. A cseh lapok, a francia újságok minden eszközzel, tüzzel-vassal küzdenek, hogy ezt a célt el ne érjük s nem átalják támadni a magyar becsületet sem.

Hát üzenünk ezeknek az újságoknak s általuk azoknak is, akik ezeket a cikkeket sugalmazzák. Azt izenjük nekik, hogy ne fájjon a fejük a magyar becsület miatt. Ez a becsület olyan szintiszta fehér, mint a ma esett hó s ezt a becsületet ne azoknál keressék, akik tájékoztatják őket az itthoni állapotokról, hanem a magyar nép millióinál. Ez a magyar becsület olyan, hogy tud áldozni, szenvedni a hazáért, nemzetért; tud helytállani jóbarátért, megértő bajtársért, de tud bosszút is állni becsületet nem ismerő, hazátlan, nemzetet megtagadó, ingyenelő, kőfic politikusokon és embereken!

Azt izenjük, hogy mi tudunk különbséget tenni a

Kép a szászvári levették zászlószentelési ünnepélyéről.

Rudolf Mátyás plébános beszédet intéz a levettekhez. Az emelvényen balról Perlaky György, a terület nemzetgyűlési képviselője, foglal helyet a helyi előkelőségek társaságában.

Jákob hangja és az Ézsau keze között s megismerjük a francia lapok, a cseh újságok cikkeiben az Ézsau kezét, aki igen sokszor magyarnak vallja magát, de a legszívesebben letagadja magyarságát. Ami nem is esik nehezére, mert semmi köze a magyarsághoz, a magyar nemzethez; mindössze itt született véletlenül az áldott magyar földön s élvezi a magyar becsület, a magyar jószívűség előnyeit. És ezt azzal hálálja meg, hogy idegen tollak segélyülhívása mellett piszkolja a magyar becsületet.

Várjuk azt az időt, mikor ez a nagyszívű magyar nép megszokálja ezeket az üzemeket s kirugdalja maga közül ezeket a bitorlókat.

Budapest, június 8.

Kik fájnak egy követ? Bethlen István miniszterelnök kiment Genfbe, hogy a pénzügyi talpraállítás idejének lejártával az ország felszabadítását kérje az ellenőrzés alól. Ennek az volt a föltétele, hogy a magyar nemzetgyűlés idejére szavazza meg a jövő költségvetési évre szóló meghatalmazást a magyar kormánynak. S mit láttunk? Ugyanazok, akik jélev óta teregették a világ elé a magyar parlamentnek az ország nagy kárára a frankhamisítás ügyét, megobstruálták a meghatalmazási javaslatot is. A nemzetgyűlés kénytelen volt naponta nyolc, majd tízenkét óráig üléseket tartani, de ők csak lefolytatták az órát, hogy a magyar miniszterelnök ne mondhatta Genfben, hogy a költségvetés meg van szavazva. Így iparkodtak megakadályozni azt, hogy Magyarország főljszabaduljon az ellenőrzés alól. Ugyanekkor Genfben Benes cseh külügyminiszter követett el mindent, hogy a magyar miniszterelnök kívánsága ne sikerüljön s Magyarországot továbbra is ellenőrzés alatt maradjon. Akinek egy csópp józan esze van, az ebből a két tényből világosan látja, kik fájnak egy követ. A falu népe jól jegyezze ezt meg s kellőképp fogadja a csehek bajtársait, ha kimerészkednek a magyar falvakba.

Merénylet a magyar gazdák ellen. Valóságos gazdasági hadüzenet az, aminek a híre jön Prágából. A cseh képviselőház törvényjavaslatot tárgyal, mely magas bevételi vámkokat állapít meg a külföldről beviendő gabonára és állatokra. Ezen vámkok legalsó határa — a legkisebb vámkok is — oly borzasztóan magas, hogy egyenesen lehetlenné teszi, hogy a cseh területre gabonát vagy állatot be lehessen vinni. A törvényjavaslat kimondja, hogy még a kereskedelmi szerződés tárgyalásánál sem engedhet ezekből a vámkokból a cseh kormány. Miután főleg Magyarország visz be Csehországba gabonát és állatot, nyilvánvaló, hogy ezek a túl magas vámkok a magyar mezőgazdaság ellen irányultak. Ha ezek a vámkok életbelépnek, egy mázsza gabonát s egy darab állatot se tudunk több bevinni a cseh piacra s gabona- és állatfeleslegünk a nyakunkon marad. Ugy járunk a gabonával és az állatokkal is, mint a borral. Mezőgazdaságunkat olyan csőd jenyegéti, hogy minden gazda tönkremegy bele. A magyar kormány bizonyára megteszi a tiltakozó lépéseket Prágában, de a többi hatalmaknál is rámutat a cseh kormány ellenséges magatartására. Hadd lássa egész Európa, hogy a prágai kormány akar elzárkózni s nem elég, hogy Trianonban igazságtalanul elvette Felső-Magyarországot, hanem még el akarja zárni előlünk annak piacait is. Csehország meg akar fojtani bennünket. Ki kell nyitni Európa szemét, hogy Benes vámháborút indít Magyarországot ellen. Mi nem akarjuk a vámháborút, de védekezniünk kell a cseh támadás ellen. Zárjuk el határainkat a cseh ipar ellen. Nekünk is van jéggyerünk s ha nem veszünk cseh ipari portékát, a cseh gyárpar is megkésérüli a vámháborút. Ebben a gazdasági háborúban minden magyar embernek egy táborban kell lenni a magyar kormány mögött. A magyar föld népe, a magyar mezőgazdaság létéről, vagy nem létéről van szó. A Faluszövetség egész táborra egységesen álljon a harcban a magyar igazság mellett, le kell győzni a cseh merényletet.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A nemzetgyűlés megszavazta a felhatalmazási javaslatot,

vagyis nemcsak letárgyalta a költségvetést, hanem annak végrehajtásához is megadta a felhatalmazást. Ezzel lehetővé tette, hogy meginduljon a munka, megkezdődjön az utak, középületek építése s munkát találjon sok-sok ezer munkanélküli kéz.

A felhatalmazási javaslat megszavazása után rövid szünete van a nemzetgyűlésnek, mely tart addig, míg a pénzügyminiszter hazajön Genfből s akkor újra munkához lát, folytatja a *magánalkalmazottak nyugdíjáról* szóló javaslat tárgyalását.

Nemcsak a politikusok, de az egész ország érdeklődés is az köti most le, hogy

sikerül-e Genfben elérni a miniszterelnöknek a pénzügyi ellenőrzés megszüntetését egyrészt, másrészt pedig, hogy megengedi-e a népszövetség, hogy azt a nyolcvankét millió aranykoronát, mely a nemzetközi kölcsönből még megvan, beruházásokra fordítsuk.

Bizonyára messze kiható esemény lesz mindenik a magyar jövő fejlődése szempontjából. A pénzügyi ellenőrzés megszüntetése, sajnos, nem úgy érthető, hogy azután már senki bele nem szólhat a mi ügyeinkbe, hanem hogy a közvetlen ellenőrzés szűnne meg. Mert sajnos, a Párizsban székelő úgynevezett *kontrollbizottság felügyelte azután is jennáll.* De mégis nagy haladást jelentene, mert közvetlen beleszólás nem lenne ezután a magyar állami ügyekbe. Egy szabadabb fejlődési lehetőség nyílna meg a magyar gazdasági élet előtt az ellenőrzés megszüntetése által.

Erzi ennek a fontosságát mindenki idehaza, de érzik ellenségeink is kinn és benn egyaránt.

A csehek állandóan élesítik a francia gyűlöletet ellenünk

s minden erejűnkkel arra törekednek, hogy Franciaország lépjen fel a magyar kivánságok ellen s mindenféle kigondolt ürüggyel akadályozza meg jogos kérésünk teljesítését. Sajnos, meg kell állapítani, hogy erős munkájuknak máris mutatkozik az eredménye, mert Franciaország az albizottságban ellenünk foglalt állást. Reméljük és hisszük, hogy vég-eredményében mégis győzni fog a mi igazságunk s Anglia és Olaszország nem engedik a magyar ügyet elgáncsolni csak azért, mert a cseheknek igen sok a félteni valójuk a megerősödött Csonkamagyarországtól.

Öndorral kell megállapítani, hogy vannak pártok s politikusok, akik a Bethlen-kormány ellen való harcukban még ezt az idegen, az ügyet romlására törő rágalomhadjáratot is szívesen látják,

mert nekik a főcél Bethlen István megbuktatása.

Egyes lapok szinte örömmel hozzák a tulzottan kiszínezett híreket, melyek a magyar nemzet jogos igényeit akarják elgáncsolni.

A közeli napok meghozzák a döntést, mely, feltétlenül bizunk benne, más nem lehet, mint a magyar érdekek győzelme.

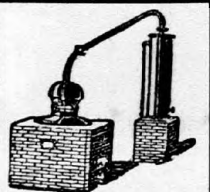
Pálinkafőző és finomító (tisztázó) üstök

bármily rendszerben raktárról kaphatók

GODRA SÁNDOR és FIA
részvényes üzemenben

Budapest, IX., Gróf Haller-utca 4. sz.
Telefon: József 78-43.

Gyümölcsös besűrítő készülékek.
Árajánlattal s árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

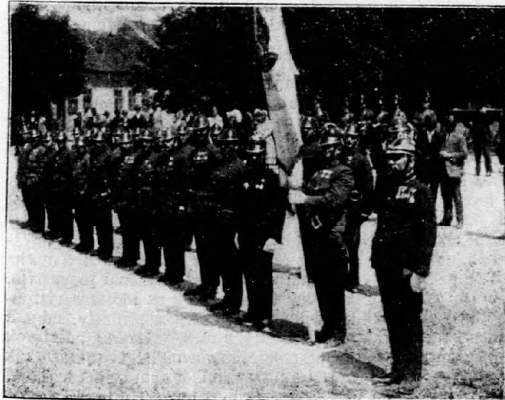
KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Németországban most döntenek a fejedelmi családok vagyónáról. Vagyis arról, hogy elkobozzák-e azokat, vagy pedig meghagyják az egyes volt uralkodó családok birtokában. Hindenburg, a mostani birodalmi elnök egy magánlevélben kifejtette a véleményét, hogy nem tartaná méltányosnak, hogy valamennyi vagyon elkoboztassék. Akadtak, akik ezt a bizalmas levelet kortescélokra használták fel s így visszaéltek Hindenburg nevével, úgyannyira, hogy emiatt esetleg zavarok is állhatnak elő.

A genfi tanácskozásnak két legfőbb kérdése a magyar pénzügyi újjépítés és az állandó tanácsotagsági helyek kérdése. A «Humanité» című francia lap, amely pedig magyar barátunk nem mondható, így ír: «Bethlen István feléren került ki a frankpörből s tagadhatatlan, hogy taktikája ügyes. Már most is számíthat az angolok biztos védelmére. Angliának ez jó alkalom arra, hogy a francia imperializmus befolyását Középeurópában csökkentse és a kisantantot, Franciaország eszközeit, tönkretégye». A Humanité-nak ez a megállapítása annyit jelent, hogy Anglia belátta már a békekötések csodjét s minden erejével arra törekszik, hogy Középeurópában rendet teremtsen. Mivel pedig ennek egyik fő előfeltétele Magyarország megerősítése, ezért Bethlen István számíthat is az angolok támogatására.

Londonban nemzetközi kereskedelmi parlamentáris értekezlet volt s ezen magyar részről is többen részt vettek. Az egyik ott megjelent magyar képviselő ezeket mondotta tapasztalatairól: «Angliában ma már tudják, hogy Magyarország jóléte és virágzása a középeurópai kérdés egyik legfontosabb alapvető tényezője. Több angol képviselő szándékozik még a nyáron tanulmányozni a középeurópai kérdést s ebből a célból Magyarországra is eljönnek». Örömmel fogadjuk ezt a hírt, mert szeretjük, ha minél több vezető ember ellátogat hazánkba, mert így szaporodnak barátaink.

A francia szénátus a locarnói egyezményt elfogadta. Így most már Franciaországban is törvényerőre emelkedett ez a szerződés, amelyhez oly sok reményt fűzték és fűztünk annak idején, várva, hogy egy jobb kor kezdődik vele. Sajnos, eddig még nem sok vált be a reményekből.

A szászvári önkéntes tűzoltók.

Jóbról: Limbacher Sándor takarékpénztári igazgató, parancsnok.

A szászvári leventék új zászlajára szalagot kötnek a levente-leányok.

MEZŐGAZDASÁG

A kukorica töltögetése.

Irta: Bittera Miklós dr.

Legtöbb helyen, azt mondhatnám hazánkban mindenhol, úgy munkálják a kukoricát ma is, mint ahogy azt az öregapánk csinálták. El nem hagynák a töltögetést világért sem.

Pedig de sokszor el volt már mondva, meg volt írva, hogy ez fölösleges, sőt káros.

Mit látunk ezzel szemben általában? Vidékenként különbözően, egyszer-kétszer megkapálják a tengerit, azután feltöltögetik. Erről a töltögetésről nehéz a gazdákat leszoktatni, pedig ez fölösleges, sőt rossz és amellet még drága munka is.

A töltögetés szárfítja a földet. Igaz, a felületen szemlélt első pillanatra csak azt látja, hogy a munka végetével a talaj nyirkosabb. De miért van ez? Mert alulról nyers földet vág fel a kapa. Amikor ez kiszáradt, a talaj még szárazabb, mint volt. Az ormokba húzott talaj felülete nagyobb, mint a simáé. Nagyobb felületről pedig több víz párolog el ugyanannyi idő alatt. Egy gyszűnyi víz hamarabb párolog el, ha azt egy nagy tányérba öntve tesszük a napra, mintha a gyszűben hagynánk. Így párolog ez az oromba húzott föld nedvessége is, amit még siettet az, hogy a gerinche töltött laza földet a szél is átjárja.

A töltögetés gyomosít. A földben mindig számtalan csirázóképes gyommag van. A felülethez közel fekvő gyommag kikel, a mélyebben fekvőt pedig töltögetéssel felhozzuk és így kikéleszt előmozdítjuk.

Töltögetéssel elhúzzuk a földet onnét, ahol rá szükség van és odahalmozzuk, ahol vele csak ártunk. A kukorica gyökereinek jó része laposan fut a föld alatt. Töltögetéskor ezeket kitarjuk és elpusztulnak. Igaz, hogy a földdel bortott felső bütykökből új gyökerek nőnek, ebben azonban nincs köszönet. Ezek kifejlődése fogyasztja a kukorica erejét, maguk meg nem táplálják azt. Mire megerősödnek és részt vehetnének a kukorica táplálásában, az orom kiszárad. Száraz földből pedig a gyökér nem képes táplálékot felvenni, maga is elszárad, elcsenevészedik, elfásodik.

Nem kell töltögetni a szél ellen való védekezés miatt sem. Hát erősíti a földbe dugott két méteres kóro állását az, hogy tövére araszmagasan laza földet húzzunk? Bő trágya-

zás, mely talajmunka a nyitja annak, hogy a kukorica gyökereivel erősen megfogózzék a talajban. Az ilyennek nem használ, nem is kell a töltőgetéssel való támogatás. Hét éve termeltek kukoricát Mosonmegyében olyan gazdaságban, amelyet szabadon járt az északi szél. (Ha máshol szellő sincs, nálam szél fúj.) Mégsem döntött ki a szél egy tö kukoricát sem soha.

Egyetlen esetben lehetne arról beszélni, hogy helyénvöl a töltőgetés: nedves földön — ilyenre meg úgysem, való kukorica.

Ezzel azonban nem azt akarom mondani, hogy maradjon el a töltőgetés és így a kukorica művelése még olcsóbb, mert egy kézimunkával kevesebbet kap. Aki szavaimat így értelmezné, az helytelenül járna el. Maradjon el a töltőgetés, de helyette kapáljuk meg a kukoricát még egyszer és kapáljuk meg annyiszor, ahányszor földje megtömődik, vagy kigazosodik. Ez lesz a helyes. Addig mindig tartsuk kapával lazán a földet, amíg a tengeri között járt lenne anélkül, hogy benne kárt tenénk. Azután már nincs szüksége munkálásra, mert beárnyékolja a földjét, az laza marad, benne a gyom fel nem burjánzozhat.

Még csak egyet akarok a kapálásról mondani. Egy szomszédom, akit megszóltottam azért, hogy miért nem kapálja már meg a kukoricáját, azt felelte: «Nem lehet kérem, meg nem is érdemes, olyan száraz a földje!» «Rossz mondta», válaszoltam erre, mert «minél nagyobb a szárazság, annál többözr kell kapálni!» Ne feledjük el, hogy ami a kertész kezében az öntöző kanna, az a gazdaságban a kapa, ezzel «öntöz». Az állandóan, jól, porhanyós munkált földből kevesebb víz párolog el, az nem szárad úgy ki, mint a rögös, vagy sima, de összeropedezett, kapattalan.

Száz szóknak is egy a vége! Ne töltőgetessék a kukoricát, de kapáljuk meg gyakran. Hogy hányszor? Erre nem én, hanem a föld adja majd meg az egyedül kielégítő, biztos választ, ahányszor az összetömődik, vagy a gyom felveri.

Szarvasmarhatenyésztés az Alpokon.

II.

A hegyek lejtőin — 1200 m tengerszín feletti magasságig — lombfaktól övezett rétségek, illetőleg legelők (Élőalpok) terülnek el. Májusban és szeptemberben itt legel a jószág (innen jelölik «Maiensässe» névvel is őket). Az Élőalpok térségeinek közepén egy-egy faüppelt áll, melynek alján istálló, felső részében szénpadlás van. A májustól—szeptemberig nyúló évszakban ugyanis ezeknek egy részét meg-megkaszálják («Matten») s ide gyűjtik a szénát, melyet a tél elején a legelőről beszurult jószág itt fogyaszt el.

Az alpesi tenyésztők nagyobb része az egész nyáron itt, az Élőalpokban, legelteti fejős teheneit és szopós borjait, mert a magasabb Alpokon a zord időjárás (hőség, hóviharak) miatt — a tapasztalat szerint — 400—600 literrel kevesebb az évi tejhozam, másrészt ugyancsak az időjárás viszontagságai a késői gyenge borjakat fejlődésükben megakasztják.

A tehentől elfejt tej nagyobb részét a borjak fogyasztják el. A vaj- és sajtermelés az alpesi legelők övében már korántsem oly kiterjedt, mint előbb volt. A havasi legelők sajtermelési szerepét a svájci felföldnek és a völgyeknek szövetkezeti sajtgyárai vették át, míg itt majdnem kizárólag a tenyésztés szolgálatában áll az egész gazdálkodás.

Mindazonáltal helyell-közélt találkoznunk a mult idők emlékeképp egy-egy piszkos havasi sajtkonyhával. Szövetkezeti vagy községi legelőkön a pásztor t. i. vaját vagy sajtot készít s egy-egy kététi próbafejés alapján állapítja meg, hogy a közös hasznából melyik gazda mennyiben részesedjék. Őszel vagy szétosztják a termelt sajtot és vaját, vagy pedig eladják s az árán osztzkodnak. Az így készült sajtot exportörök vásárolják össze a hegyi lakóktól; különösen becsülik és drágán fizetik az úgynevezett «nyári sajtot», melyet a pásztor nép a havason legelő tehének tejéből készít. A havasi füvek aromája, változatos ízanyagai miatt ez élesen megkülönböztethető az istállózt tehének tejéből készült sajttól, melyet a völgyben a sajtgyárak állítanak elő.

Június elején a növéndékállatok gulyája és a fejestehenek kisebb része még magasabba, az 1300—1700 m magasságban fekvő «Középalpok»-ra (Mittelalpen) és július elején az 1700—2300 m magasságban elterülő «Magasalpok»-ra (Hoehalpen, Galtalpen) nyomul fel, honnan augusztus végén újból fokozatosan hűződik lefelé az «Előalpokon» át a völgybe.

Az 1300—1700 méteres magasságban a lombos fákat már majdnem teljesen kiszorítják a fenyűfák. Hegyszakadékok, patakok mentén szerpentinút vezet fel a havasra. A keskeny, köves, kanyargós út néhol szédítő mélység felett húzódik el: itt korláttal szegélyezték az utat, hogy az ember vagy a legelőre felkapaszkodó jószág le ne essék. Más helyen meredek hegycsuszamlások, óriási sziklatömbök tövében vezet tova az ösvény. Járművel ide felhajtani már nem lehet. Biztosleptű ösvény hátán hordják fel a pásztor élelmét, tüzfáját, a bikaborjak abrakját, kinek pedig ösvénye nincs, az az üveges tótokéhoz hasonló deszkaalkotmányt vesz hátára s ennek segítségével viszi fel a szükséges anyagokat, de főleg csak a váll tájékán terhel meg, hogy a kapaszkodón előre bukva biztosítsa egyensúlyát.

Végre elmaradnak mellettünk a szalásfenyűk. Borókabokrok és kuszó hegyifenyűk közt érünk fel egy tisztásra, hol már csak havasi füvek tenyésznek. E gyeppázsitnak, a «Magasalpok» legelőinek felső határát, az örökös hóval és jéggel borított kopár sziklafalak alkotják. Itt virul az alpesi here, a hegyi nyúlzapuka, az alpesi komócsin, a medvegyökér, a havasi aranyzab, az oroszlántalp, a perjelélek sok variációja; köztük illatozik a kakukfi és a borjúpázsit is.

A havasi legelők a növéndék szervezeteiről többféle úton-módon gyakorolnak különösen kedvező befolyást:

a) A Föld légkörének alsóbb rétegei részben elnyelik a napnak baktériumölés és fejlődést sietető (chemiai) fénysugarait, addig a magasabb légrétegekben még ezek jobban érvényesülnek.

b) A légkör magasabb rétegeiben kevesebb az oxigén, mi a vérsjétképző csontvelőt erősebben munkára ösztönzi.

c) Az alpesi legelőken a jószágnak gyakran kell árhoatni átugrani, meredek lejtőkre felkapaszkodni stb., miáltal a szív, a tüdő, az izmok, inak, csontok jobban igénybe vannak véve és jobban fejlődnek, mint a sík területek nyugodt legelése közben.

d) A havasi régiók időjárása roppant szeszélyes. A forró napsütést gyakran hóvihar váltja fel, mi a fejlődő szervezet ellenállóképességét serfőltet fokozza.

e) A legelők füve — mint előbb már említve volt — annyira dús fehérjében, iz- és zamatanyagokban, emészthetősége oly nagy, hogy a fejlődő szervezet itt bőven hozzájut a szervekítő tápanyagokhoz.

Az egy éven aluli növéndék a havasi legelőken abrakot is kap. Különösen bőséges a bikaborjak táplálása. Ezekkel még 10—12 hónapos korukban is itatnak tejet, emellett fejentek 2—4 literes zabadagban van részük, hogy mire a szeptemberi vásárokon megjelennek, akkorra teljes formaszépükből tünjenek fel az egész Európából odaözönlött orosz, olasz, német és magyar vásárlók előtt.

A havasi legelőn majdnem minden állat nyakán csengő van, hogy a csengő hangjától vezérelve rátaláljon a pásztor arra, mely esetleg a bozotos legelőn s a sziklahasadékokban eltéved.

A legeltetés idejét a havasonban annyira szertelen időjárás határozza meg. Forró napokon a legyek agyonkínózzák a legelő jószágot, azért ilyenkor naplemente táján hajtják ki őket. Zivataros, hűvös éjszakák esetén pedig a nappalt töltik odakünn. Néha tartós hóviharak vonulnak át a havason, mikor is 2—3 napig kénytelen az istálló őrizni a marha s itt a padláson ez alkalomra elraktározott szénát fogyasztja.

Az istálló, mely a havasi legelőken az időjárás viszontagságai ellen kellő védelmet nyújt, épol primitív, mint a falusi házak. A hátsó rész istálló, a mellő részén a pásztorok laknak, a padláson pedig ama szénamennyiséget raktározzák el, melyet akkor fogyaszt a jószág, mikor nem mehet legelőre. De ilyen épületet is csak a vagonos tenyésztő legelőin találunk. A wallisi kantonban és környékén csak kókarámok vagy deszkából, dorongokból összerótt, primitív felszerék

nyújtanak több-kevesebb menedéket a legelő jószágának viharok ellen, másutt lapos köből összerakott s ugyancsak közel betetőzött barlangszerű alkotások pótolják az istállót.

A legelőket az intelligensebb publikum nagy gonddal ápolja. Gazdag tenyésztő nem állja a nedves területeket alagsóvezés útján telkesíteni, mely művelet itt, hova még a csövek felhordását is embererővel kell végezteni, roppant költséges.

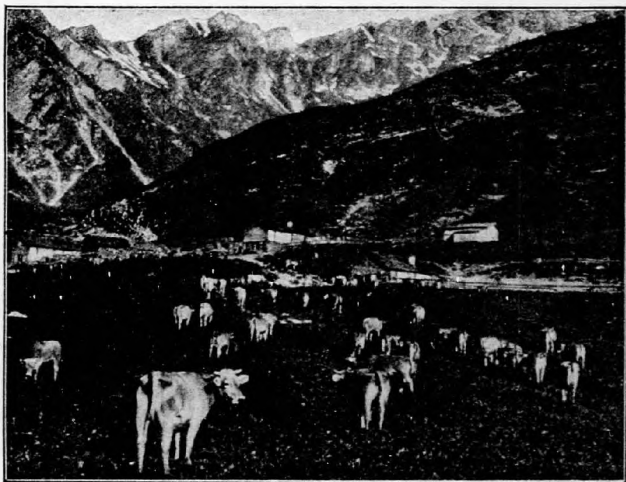
A delelőkön, istállóknak összegyűlt bélsárleányokat a gyengebb foltokon szétterítik, de még a meredekebb lejtőkre is felhordja a pástörterpet a trágyát zsákokban, puttonyokban; a gyomok irtását is szorgosan folytatják. (Vége.)

A sivár homokon való takarmánytermelés. Gyakorlati tapasztalat szerint az alföldi futóhomokon a takarmány- és kapásnövények csak úgy adnak kielégítő termést, ha közvetlenül istállótrágyába kerülnek, vagy legalább is attól nem messze esnek. Az igen sivár futóhomokon sikeres takarmánytermést biztosít a rozs, szősös bükköny, takarmány-tök, somkóró, ritka sorokba vetett kapascsalamádé és napraforgó. Az eredeténél fogva jobb természetű, vagy a helyes gazdálkodással megjavított futóhomokon nagyon beválik a zabos-bükköny, zabos-borsó (homoki borsó), nyúlzapuka, biborhere, pohánka, lucerna. A kapásnövények közül a burgonya a legrosszabb homokon is jó termést ad, ha közvetlenül kap istállótrágyát, vagy nem messze esik attól. Ugyanez mondható a görögdinnyéről is, ha szakszerűen fészektárgyáztuk. Uborka ellenben csak megjavított futóhomokon termelhető. Bármilyen sivár legyen a homokunk, megfelelő beosztással igen jól kiegészíti a takarmányozás terén bennünket a rozs.

Kora tavasszal lekasálhatjuk zöldtakarmánynak, ami zölden el nem fogy, bevermelhetjük télire. Kisgazdának azonban bajos kevés tömeget vermelni, ezért legjobban cselekszik, ha szénának lekasálja. Ilyenkor korán kell a rozst lekasálni, mikor az még csak kezd hányni a kalászatát. Az ily módon készített széna meglehetősen szívós s a tél folyamán legcélszerűbb szecsakázza adagolni. A takarmányrozs átlag április 25—30-ig lekerül s akkor utána teljes sikerrel termelhető a takarmánytök, fészektárgyázza. Ez szeptembertől decemberig ad megfelelő takarmányt. Szokták egy részét rozstörekkel keverve bevermelni, amiáltal a törekből jó takarmány lesz. A rozst kitűnően felhasználhatjuk időszakai legelőnek is. Sok gazda amúgy is parlagot hagy a sivár homokon. Ha ilyen földre kora tavasszal vetünk őszi rozst, úgy egész tavasszal és nyáron át kapunk jó legelőt. Sőt az egész korán lekerülő szősös-bükköny után is vethetünk rozst legelőnek. Időszakai legelő létesítésénél célszerű másodrendű szótot vetni. A rozson kívül a sivár futóhomok egyik legbiztosabb szólastakarmány növényének bizonyult a szősös bükköny, amely a gazdát nem szokta cserben hagyni. Az Alföldön a teljes virágzása átlagosan május közepére esik; ilyenkor adja legnagyobb tömegét. Ezt is sokkal helyesebb bevermelni, mert így tömeges és kitűnő téli takarmányt ad. A kisgazda azonban kénytelen szénának lekasálni, de ilyen állapotban meglehetősen szívós szénát ad, azért ezt is szecsakázza szokták adagolni a tél folyamán. Érdekes, hogy az igényesnek látszó csalamádé és napraforgó ritka sorokba vetve jól sikerül a sivár homokon, különösen a közönséges szímszemű parasztengeri és az apró, keményszemű, alcsuti, pigeonlto-fajták után termelt csalamádék adnak kielégítő hozamot. A napraforgó azonban csakis szétterve vermelve használható, ez okból ezidőszert a kisgazdák nem használják a napraforgót, mint szólastakarmányt.

A lótetű irtása történhetik úgy, hogy a talajba cserpeket ásunk oly mélyen, hogy a cserpek felső szegélye a talajfelszín alatt maradjon. Mikor a lótetű éjjel a talaj felületén mászkál, a cserépbe esik, onnan szabadulni nem tud s így reggel megölhető. Mikor a lótetűtől meglepett talajon növényeket nem termelnek, irthatók szénkénegézés útján is. Egy négyzetméternyi területen 4 helyre 8—8 gramm szénkénegét kell a talajba beprésléni.

A takarmányozás befolyása a tej mennyiségére és minőségére kétségtelen. Hiszen ha a tehén csak egy napon át nem a megszokott takarmányt kapta, a tej megváltozik mennyiségében és minőségében. Minél bőségesebben s minél jobb takarmánnyal tápláljuk teheneinket, annál több és jobb tejet kapunk. Bizonyos mértéket azonban ne lépünk át, mert a túlságos jóltartás következtében teheneink elhízának, ami tudvalevőleg a tejelést csökkenti. A tejelőképesség minden egyednél más s minden tehénnél meg van az a felső határ, amennyi tejet elválasztani képes, ha megfelelően tartjuk. Tehát kevésbé kielégítő takarmányozás mellett ezen termelőképesség egy része szunyad, azaz nem használhatik ki, minek következtében saját hibánkból károsodunk, nemcsak azért, mert kevesebb tejet kapunk, mint amennyit módunkban volna előállítani, de rossz takarmányozással teheneinket is elrontjuk, úgy hogy esetleg a későbbi bő takarmányozással sem tudjuk jó tejelővé tenni. ossz takarmányozás mellett, tekintettel a gyenge tejhozamra, 1 liter tej előállítási költsége is nagyobbnak. A takarmányozás menetének a tejelési időszak is szemellett tartandó, így a frissfejés tehének bő táplálásban részesítendők, mert ez az egész fejési idő alatt érzeteli jó hatását, az elapadók adagjait pedig szűkebbre fogjuk, hogy ne pazaroljunk. Az elvonandó

Borzderes tehének egy «Magasalpon».

takarmány mennyisége a tejhozam csökkenéséhez igazodjék. Ellés előtt két héttel azonban emeljük fel a takarmányadagokat, mert az ellés előtti rossz takarmányozás megbosszulja magát. Nemcsak a takarmány mennyisége fontos a tejtermelés szempontjából, hanem annak összetétele is. A fehérjedús takarmányok vannak a legjobb hatással a tejelválasztásra. Ezeknek pontos adagolása annál is inkább fontos, mert a fehérje a takarmánynak legrágább tápanyaga. A tejszír összetételét, minőségét a takarmány összeállítás befolyásolja. A takarmányok megválogatása által a tej zsírtartása, vagyis a vajnak minőségét befolyásolhatjuk és helyes összeállításával vajunkat kifogástalan minőségűvé tehetjük. A jó minőségű tej előállítására legjobban megfelelnek a jó szénafélék, így a jó rétiszéna, lucerna, lóhere, balticim és bükkönyfélék szénája. A zöldtakarmányok közül is a pillangósvirágúak a legjobbak, továbbá jó tejelhető takarmány a répa, míg az abraktakarmányok közül a búzakorpa, az olajpogácsa, árpa-, zab- és tengeridara. A jó emésztés előidézése céljából fontos a takarmányozás mellett a megfelelő időben és mennyiségben adagolt víz, vagyis az itatás helyes keresztülvitele.

Nem kell jövőre esőért könyörögni annak, ki ősszel minden földjét mélyen megsántja.

Mayer János földművelésügyi miniszter² a kompolti növénynevelő telepen.

Fleischmann Rudolf (2), a növénynevelőtelep nagyhírű igazgatója, előadást tart a nemesített búzabarmok előtt a miniszternek (1).

TANÁCSADÓ

Kérdés. Száz százalékos hadirokkant és hadiövezgy felemelt járulékat még nem kapta meg, kihez forduljon? (Sz. J. Tiszaug.) — **Felelet.** A közigazgatási hatósághoz, illetve a népjóléti minisztériumhoz.

Kérdés. Kovácsmesterséggel hol kapok munkát? — **Felelet.** Forduljon az ottani munkaközvetítő hivatalhoz.

Kérdés. Kovácsmesterséggel bejuthatok-e a katonasághoz? — **Felelet.** Forduljon a legközelebbi katonai alakulathoz felvilágosításért.

Kérdés. Gazdasági cselédet lehet-e 30 évi szolgálat után kilakoltatni? — **Felelet.** Az 1907. évi 45. t. c. 42. szakasza értelmében egy hónapi felmondással a gazda bármikor megszüntetheti a szerződést, ha a cselédnek nyilvánvalóan nincs elég ereje a munkára. Tehát önnek legalább egy hónapi felmondás jár. Jogait az illetékes járásbírósg útján érvényesítheti.

Kérdés. 1922. év decemberében kölcsön adott 50.000 korona mai értéke mennyi? **Felelet.** 1,615.000 korona. A bíróság az eset körülményeitől függőleg valorizál.

A „FALUSZÖVETSÉG” HIREI

Kisbérleteket létesít a Faluszövetség.

A most bekövetkező társadalmi földbirtokpolitika feladata elsősorban az lesz, ha kisbérletek alakításának elősegítésével elégtételt ad az egészséges birtokigényeknek. A békeévek tapasztalatai azonban azt bizonyítják, hogy a kisbérletektől úgy a földbirtokos, mint maga a bérlő is idegenkedik. A földbirtokos idegenkedik azért, mert egy helyett több száz bérlővel kell vesződnie. E hátrány azonban kiküszöbölhető a földbirtok szövetkezett, de sajnos a szövetkezeti gazdálkodástól a magyar nép még mindig idegenkedik. A Faluszövetség legutóbbi érdekes kísérletet tett ezen a téren. A kalocsai székes főkapitány orospusztán 742 holdas birtokát bérbe adta a Faluszövetség fajszi fiókjának. Minthogy a fiókszövetség bérlőtagjai a szövetkezeti fölbérlettel idegenkedtek, ezért magánjogi egyesülés formájában tömörültek, a szerződést mindannyian aláírták, egyúttal egyetemleges fölbérletessé vállalták, a bérlet egységes vezetését pedig a Faluszövetség fajszi fiókjának választmányából alakult előjáróságára ruházták. A megállapodás szerint a fiókszövetség választmányának fölbérlet tagjaiból alakult előjáróság veszi fel a bérletre való jelentkezéseket. Ez dönt minden, a bérletet érintő kérdésben, határozatait ellen ellentmondással lehet élni a Faluszövetség központjánál. Ez az előjáróság gondoskodik a bérlet gazdálkodásának szakszerű voltáról. Az ilyen fajta kisbérlet alakítás bizonyosan sikerrel fog megküzdeni a nehézségekkel.

Bátaszék és Bata községek förhételenn hittél és lelkesedéssel állottak a Faluszövetség mellé.

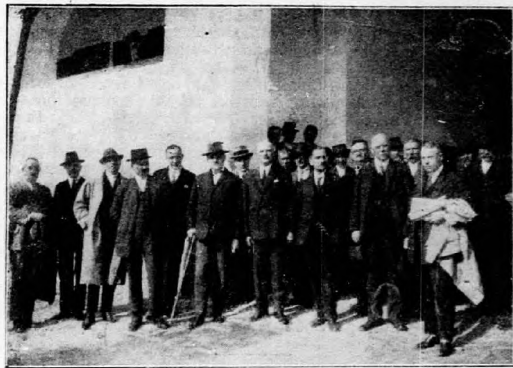
Únnapja délelőttén hatalmas tömegben gyűlt össze a tolna-megyei *Bátaszék* községben a sárközi magyarság, hogy hitet tegyen hazafias érzéseiről és a Faluszövetség iránt érzett lelkesedéséről. Bár a lakosság anyanyelve német, mégis magyar érzésről tettek tanubizonyságot akkor, mikor zárt sorokban gyülekeztek össze a községháza udvarán, hogy meghallgassák a Faluszövetség kiküldöttét. A gyűlésre *Meskö Zoltán* ny. belügyi államtitkár, nemzetgyűlési képviselő, a Szövetség társelnöke, *Szekerés László* dr. főtitkár és *Jeffly Gyula*, a «*Vasárnap*» munkatársa utaztak le. A gyűlést *Purt Adolf* főjegyző nyitotta meg és meggyőző szavakkal mutatott rá arra, hogy elérkezett már az utolsó órája a falu szervezkedésének. Ezután *Meskö Zoltán* hatalmas beszédében tárta elő azt a munkásságot, melyet a Faluszövetség immár hat esztendő végéig. Gazdasági téren igyekszik a falu gazdálkodását megkönnyíteni. A gazdasági tudás terjesztésében a gazdasági népszerű szakkönyvek ezreit és ezreit osztja szét a falvakban. Előadásainak megszámlálhatatlan sokaságával hozzáférkőzik a zárt község falusi lélekhez. A szellemi művelődés terén lapjaival, az «*Új Barátság*»-val, a «*Vasárnap*»-al és a «*Falu*»-val hinti el a tudás gyümölcsöző magvait. «*Aki nem érti meg* — mondotta — *hogy az egyesülésben, a szervezkedésben rejlik nemzetünk jövője, feltámadása, az megérdemli, hogy küzködjön a mindennapi kenyérért való harcban.*» A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után *Szekerés László* dr. főtitkár beszélt, aki különösen a természetvédelmi nehézségekről és a szövetkezeti szervezkedés szükségességéről szökött. Ezután több bek felszólalása után *Purt* főjegyző lelkes indítványára egyhangúan kimondták a Faluszövetség *bátaszéki* fiókjának megalakulását, melynek tisztikara a következőképpen alakult meg. Díszelnök: *Örffy Imre* nemzetgyűlési képviselő, elnök: *Mayer Nándor*, alelnökök: *Klász Gáspár*, *Gehring Tamás*, *Pongrácz Lajos*, titkár: *Pevny Ferenc*, pénztárnok: *Mihály Mihály*, ellenőr: *Szwarz Miklós*. A megjelentek közül, kik mindannyian hívei lettek a Faluszövetségnek, külön ki kell emelnünk a következőket: *Hradek Károly* plébános, *Szám József*, *Klász Tamás*, *Németh János*, *Mészáros Mihály*, *Gerner Bálint*, *Mayer Antal*, *Schuszter Ferenc*, *Hobor István* stb. Delután a Szövetség kiküldöttéi *Bata* községbe mentek át. Itt szintén *Meskö Zoltán* társelnök és *Szekerés László* dr. főtitkár beszélt, mely után egyhangú készséggel mondták ki a jelenlévők a Faluszövetség *bátai* fiókjának megalakítását. A fiók tisztikara a következőképpen alakult. Díszelnök: *Örffy Imre* nemzetgyűlési képviselő, elnök: *Markó József*, alelnökök: *Szics Mihály*, *Bognár Péter*, *Poszgay Imre*, *Karádi Mihály*, *Halász Ferenc*, titkár: *Hamburger József*, pénztárnok: *P. Sümei József*, ellenőr: *Bari Péter*. A gyűlésen a falu intelligenciájának vezetésével teljes számban jelentek meg a gazdák, kikből a következőket említjük meg: *Markovits Márton* főjegyző, *Faith Jenő* plébános, *Molnár László* ref. lelkész, dr. *Ullein* Ferenc orvos, *Szántó Mihály*, *Sipos Mihály*, *Pápa János*, *Vörös István*, *S. Angyó János*, *Kersztes Mihály*, *K. Angyó János*, vitéz *Dancs Ignác*, vitéz *Prisza István*, *Fábán János*, vitéz *Mózes János*, *Angyó Dávid*, *Nyéki Mihály*, *Deési Ignác* stb.

Leikes alakulógyűlés Dévaványán.

Május 30-án délelőtt *Dévaványán* a Faluszövetség alakulógyűlést tartott, melyen a központ részéről *Meskö Zoltán* ny. belügyi államtitkár, nemzetgyűlési képviselő, a Szövetség társelnöke és *Hercegh Béla*, a kerület nemzetgyűlési képviselője vett részt. *Várkonyi Ignác* főjegyző nyitotta meg a gyűlést és lelkes szavakkal üdvözölte a Faluszövetséget és annak hivatott vezetőit. *Hercegh Béla* elsősorban a gazdaságtudalom időszzerű kérdéseiről beszélt és mélyreható szavakkal világított rá a Faluszövetségen való tömörülés hatalmas gondolatára. A nagy tisztséggel fogadott beszéd után az egybegyűlt gazdák szinte lelkesedéssel ünnepelték a gazdaságtudás régi harcát, *Meskö Zoltán* a Faluszövetség társelnökét. *Meskö Zoltán* hosszabb beszédében a Falu szervezkedésének három nagy feladatát domborította ki: a *falusi gazdák boldogulása földjüknél gazdálkodásukban*, *szellemi fejlődésük az általános ismeretek terén és az általános jól meggyökeresítés minden magyar faluban*. E három irányban dolgozik lankadatlan erővel, törhételenn akarással a Faluszövetség. Ezután hosszabban ismertette azokat a különböző gazdasági, kulturális és szociális akciókat, melyeket a Faluszövetség legújabb kezdeményez s melyek mind a falu érdekeinek az istápolását szolgálják. A nagyhatású beszéd után egyhangulag kimondták a Faluszövetség fiókjának megalakulását, melynek díszelnökévé *Hercegh Béla* dr. nemzetgyűlési képviselőt, elnökévé *D. Tóth Kálmán* és *Várkonyi Ignác*ot, alelnökké *Vad Lajos*, *Szilágyi Lajos*, *Csermák Lajos*, *Váradi Imre*, *Szarka István*, *D. Tóth János*, *Takács Ignác*, *Jónás Imre* gazdákat, titkárnak *Szucs Pált*, pénztárnoknak *Takács Pált*, ellenőrnek *Kónya Károlyt* választották. A nagyszabású gyűlés után közeledett a nap, melyen több felkészült hangzott el a gazdák részéről.

Tanítók a Szövetség munkájában.

A Délmagyarországi Tanító-Egyesület most tartotta meg évi rendes közgyűlését *Kübekházán*. *Schwarz* Dezső elnök megnyitója után *Bene* Lajos kir. s.-tanfelügyelő a Faluszövetség hivatását ismertette, majd az egyesület elhatározta, hogy a Szövetség munkájába bekapcsolódik és abban odaadással dolgozik. Ezután különböző pedagógiai kérdéseket intézett el a gyűlés. A tanítókon kívül a gyűlésen megjelentek: *Henny* Ferenc szőregi esperes, *Tóth* Péter öszentiváni plébános, a helyi és a környékbeli főjegyzők, azonkívül a *gadzaközönség* nagy számmal. — Június hó 5-én tartották meg *Bodvaszilason* az Abauj-Tornamegye tanítók ez évi tavaszi közgyűlésüket. A gyűlésen *Stépan* Antal elnököt. *Bene* Lajos kir. s.-tanfelügyelő, a Faluszövetség társadalomszervező hivatásáról érkezett, melynek nyomán a jelenlevők elhatározták, hogy a Faluszövetség céljainak terjesztésében fognak közreműködni és a járásban megalakítják mindenütt a Szövetség fiókjait. *Hován* Endre gyakorlati tanítást mutatott be, *Stépan* Antal pedig az új tantervről érkezett. — Az Abauj-torna vármegyei Tanítóegyesület *szikszói* járásköre június hó 1-én tartotta az évi közgyűlését *Kondás* József igazgató elnöklete alatt. Érdekes pedagógiai és tanügyi előadások után a Faluszövetség kiküldöttje, *Nagy* Sándor igazgató, lelkes figyelem középete ismertette a Faluszövetség munkásságát és azokat az eszközöket, melyeket a Szövetség a népművelési munka során a tanítók rendelkezésére bocsát. Az elhangzott felszólalások mind azt bizonyították, hogy a tanítótság a falu kultúrájának érdekében végzett munkát lelkes önzetlenséggel akarja végezni. A gyűlésen megjelentek *Hullin* Antal kir. segédtanfelügyelő, *Komorovitz* Béla népművelési titkár, *Felméry* Albert ref. lelkész és a járási tanítók valamennyien.

A Faluszövetség háttaszéki fiókjának vezetői.

Középen áll: Mayer Nándor elnök. — Tőle jobbra: Pongrátz Lajos, Párt Adolf főjegyző, Szekeres László központi főtitkár, Felti Lajos. — Balra: Meskó Zoltán ny. államtitkár, a Szövetség társelnöke, Klossz Tamás és vitéz Lándzsás János.

Augusztusban lesznek az erdőéri szakvizsgák.

Az idei erdőéri és vadóri szakvizsgákat augusztus 2-án és az erre következő napokon *Debrecenben*, *Gödöllőn*, *Kaposváron*, *Kecskeméten*, *Miskolcon* és *Veszprémben* fogják megtartani. Akik e szakvizsgát letenni óhajtják, az ehhez szükséges engedély megszerzéséért július 10-éig nyújtsák be kérvényüket a lakóhelyük szerint illetékes állami erdőigazgatóságnál. A szakvizsga letételének megkönnyítésére az igazgatóságok székhelyein kellőszámu jelentkező esetén július 5-én kezdődő *nyelghetes előkészítő tanfolyamot* rendeznek. A tanfolyamra való felvételt az illetékes erdőigazgatóságnál június 16-ig kell kérni. A tanfolyamra csak olyan erdőőrök jelentkezhetnek, akik az elemi iskolát elvégezték, legalább három évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, feddhetetlen előéletük és életük huszadik évét betöltötték. A gyakorlati szolgálatot okleveles erdőmérnöknek, vagy a szolgálati helyre illetékes állami erdőfelügyelőnek kell igazolnia. A tanfolyam díjmentes, de a hallgatók élelmezésükről és ágynemükről maguk tartoznak gondoskodni.

Gyümölcs- és zöldségértékesítési értekezlet Kecskeméten.

Június hó 3-án Kecskeméten a zöldség- és gyümölcsstermelők, valamint a kivitteli kereskedelem képviselői értekezletet tartottak. A gyűlésen *Fáy* István, Kecskemét város főispánja elnököt, akinek megnyitói szavai után *Sándor* Pál, az OMKE elnöke, nemzetgyűlési képviselő beszélt. *Zsitvay* Tibor, Kecskemét képviselője, a mezőgazdasági termelés és a kereskedelem közötti összhangot hangsúlyozta. *Varannai* Aurél, az OMKE titkára ismertette ezután a gyümölcs- és zöldségkivitel aktuális kérdéseit és statisztikai adatokkal igazolta ennek a kivitelnek fontos közgazdasági jelentőségét. *Gáman* Béla Máv. főfelügyelő, a Máv. igazgatóságának képviselőjében hangsúlyozta, hogy a Máv. mindig készséggel törekedett szolgálni a magyar export érdekeit és ismertette a vasútnak a speciális gyümölcsszállítási vasúti kocsik berendezésére vonatkozó intézkedéseit. Ezután *Gesztyei* Nagy László dr. a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, *Vaja* Béla dr., a Kecskeméti Gazdasági Egyesület, *Német* László a Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesülete nevében üdvözölte a kongresszust. *Medici* Károly fővámgazgató bejelentette, hogy az összes határvám-állomások útasítást kaptak, hogy a zöldség- és gyümölcsforgalom elé semmiféle akadályt ne gördítsenek. *Staub* Elemér, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara alelnöke hangsúlyozta ezután, hogy az ország jelenlegi súlyos közgazdasági helyzetének okai között az a körülmény is szerepel, hogy a *gadzák* az 1924. és 1925. évi gyümölcs- és zöldség, szőlő- és barmtermésteiket értékesíteni nem tudták. Felhívta a figyelmet arra, hogy a magyar gyümölcsnek lehetetlen rossz csomagolása következtében a kivitt árúknak hatvan-hetven százalékka használatlan állapotban érkezett meg a piacokra a múltban.

Ürgéirtási bemutató volt Töltéstávan.

A múlt hó derekán *Németh* Károly dr. nemzetgyűlési képviselő, földbirtokos töltéstavai birtokán a gázal való ürgéirtási módot mutatták be. A bemutató igen szép eredménnyel járt, amennyiben a gáz, öt percig az ürgelyukba vezetve, az ürgék biztos pusztulását eredményezte.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Az Országos Mezőgazdasági Kamara hatnapos tanulmány-utat rendezett Németországban.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara *Almásy* Imre gróf elnök vezetésével hatnapos tanulmányutat rendezett egyrészt a borszlói német mezőgazdasági vándorkiállítás megtekintésére, másrészt egyes sziléziai nagyobb gazdaságok és mezőgazdasági intézmények tanulmányozására. A társaság mindenütt a németek legnagyobb előzettségével találkozott és tiszteletükre a német mezőgazdasági társaság vezetőinek és legelőkelőbb tagjainak részvételével vacsorát adott, amelyen elhangzott üdvözlő beszédek a legnagyobb tisztelet és elismerés hangján szóltak a magyarokról. Kifejezést adtak annak, hogy a magyar és német mezőgazdaság sok tekintetben azonos nehézségekkel küzd, amelyek elhárítását kitérő, együttes munka nagyban megkönnyítheti.

A batai népgyűlés, melyen megalakították a Faluszövetség fiókjait.

Az O. K. H. közgyűlése.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet az elmúlt szombaton tartotta a Városháza közgyűlési termében kongresszusát és huszonhatodik évi rendes közgyűlését. A kongresszuson Kovács János ügyvezető-igazgató és Mikó Gábor igazgató tartottak előadást, majd a megjelentek közül többen szóaltak fel. A közgyűlés során az igazgatóság jelentését Horánszky Dezső ügyvezető-alelnök ismertette. Rámutatott arra, hogy a betétek összege a szövetkezeteknél emelkedett, ugyanígy a kihelyezett kölcsönök is, melyeknek nagy része kiszagádzk kezébe került. A jelentés szerint mintegy 180—200 hitelszövetkezet lesz abban a helyzetben, hogy vagyonfeleslegéből az üzletrészek felértékelhetők. Az OKH elmúlt évi üzleteredménye két és félmilliárd tiszta hasznót mutat fel. Ismertette Horánszky Dezső ügyvezető-alelnök az intézet felértékelt mérlegét is. Az OKH tiszta vagyona 10,494.960 millió pengő, tiszta vagyonfeleslege pedig 951.547 pengő. A háborút megelőző időben jegyzett üzletrészeket az OKH száz százalék erejéig értékelte fel, az újabban jegyzetteket pedig fokozatosan kisebb értékben. A közgyűlés ösztöne elismeréssel adózott az intézmény kiváló vezetőségének s bizalmát nyilvánította iránta.

A vizimentést a közbiztonsági szervek feladatává teszik.

A belügyminisztérium rövidesen rendeletet ad ki a vizimentésről. A rendelettervezet szerint a vizimentés és segélynyújtás ügyét dologi vonatkozásban a megyék és városok törvényhatóságai és a nagyobb községek, személyi vonatkozásban pedig a közbiztonsági szervek feladatává teszik, akik ezt a feladatkört szükség esetén a társadalmi tényezőkhöz (tűzoltó- és mentőegységek) igénybevételeivel látják el.

A szabadkai közoktató apácáinak szomorú jubileuma. A jugoszláv kormány kiutasította a szabadkai közoktató apácáit. A kiutasítás összeesküvés az apácák rendje szabadkai működésének harmincéves jubileumával. Úgy látszik, a szerbek már az áldott lelki jámbor apácáktól is félnek, mert rossz lelkiismeretük mindenkinél ellenséget lát.

Erdélyben ismét ki szabad tűzni a magyar zászlót.

A magyar kamarai választások alkalmával az erdélyi magyarok kítűzték a magyar zászlót, ami ellen most az új ellenzék tiltakozik a kamarában. Az *Avarescu*-kormány részéről hangoztatják, hogy ha a szászoknak megengedték nemzeti színeik használatát a román trikolor mellett, akkor ezt meg kell engedni a magyaroknak is.

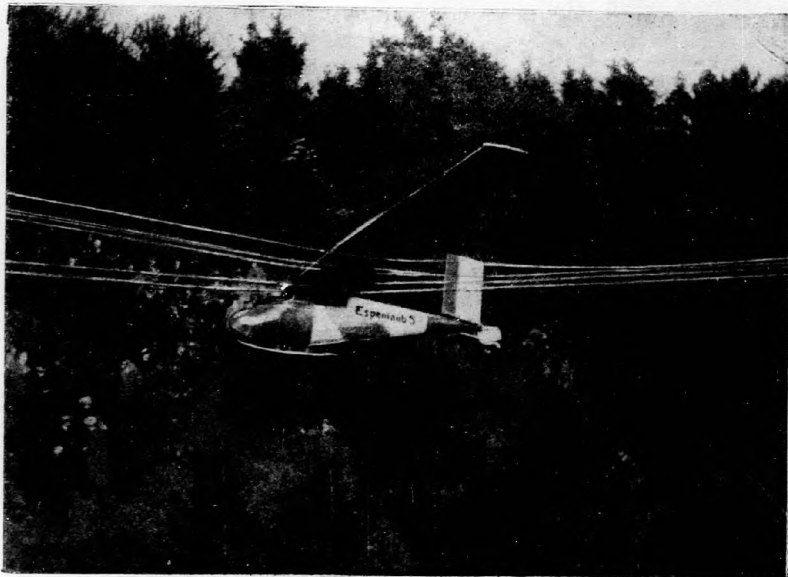
Szászvár leventéinnye. Vasárnap, június hó 6-án, gyönyörű leventéinnyepély volt a baranyamegyei Szászvár községben, ahol a közég leventéinek új zászlaját szentelték fel. Szászvár leventemozgalmáról nevezetes, hogy ott alakult meg az *első magyar leventéinnyecsapat*. Ünnepi istentisztelet után a több száz főnyi leventesapatok a főtéren sorakoztak fel a vendégek számára emelt dobogó előtt. A Himnusz emlékléke után *Rudolf* Mátyás pápai kamarás, plébános, a leventeegyesület elnöke intézett gyűjtő beszédet az ifjúsághoz, majd *Pesti Lili* leventéinny rákötötte a zászlóra a nemzetiszínű selyemszalagot. Ezután *Guli-Kovács* György főparancsnok olvasta fel a fogadalom szövegét, melyet a fiúk evett sapkával, a lányok pedig szüvirre tett jobbkézre mondtak utána, majd zenezőre a csapatok díszmenetben elvonultak a vendégek előtt. Az ünnepséget díszbezd követte, melyen *Föray* Valér főszolgabíró a kormányzóra mondott felköszöntőt, *Rudolf* Mátyás a vendégeket üdvözölte, *Perlaky* György nemzetgyűlési képviselő javaslatára pedig elhatározták, hogy csatlakoznak a Budapesten egyidejűleg megtartott tiltakozó gyűlés határozataihoz és erről *Vass* József miniszterelnökhelyettes nyomban értesítették. *Vársó* Gyula dr. Isten áldását kérte azokra a magyar apákra és anyákra, akik gyermekeiket hazaszeregette nevelik. Ebéd után a leventék serege a sporttelepre vonult ki, hogy az ifjak összemérjék erejüket. A verseny előtt *Perlaky* György képviselő mondott nagyhatalmú beszédet, majd kezdetét vette a nemes vetélkedés, melynek egyes számaiban pompás eredményeket értek el a fiúk és lányok egyaránt. A győztesek mellé *Perlaky* György német tüzte fel az érmeiket. Este vidám táncmulatság fejezte be a gyönyörű napot.

Léderer Gusztávnét tizenöt évi fegyházra ítélte a tábla. A budapesti ítélőtábla a múlt héten hirdette ki ítéletét *Léderer* Gusztávné ügyében. A tábla az elsőfokú halálos ítéletet megváltoztatta és *Léderer* Gusztávnét család büntetőben mint tettest, gyilkosság büntetőben mint bűnéget, lopás büntetőben mint tettest mondogta ki bűnösnek és ezért tizenöt évi fegyházra ítélte el őt. A tábla az indoklásban megállapította, hogy nem volt bizonyítható az, hogy *Léderer* néni bujtotta fel férjét *Kodalka* meggyilkolására.

Jobb későn, mint soha. Érdekes esküvő volt a debreceni anyakönyvi hivatalnál: a hetvenes *Kraopf* Márton főpincér esküdtött örök hűséget a harmincnyolc éves *Schulitsa* Máriának. Az «ifjú férj» kijelentette, hogy mindmáig csökönyös aglegény volt, most azonban belátta, hogy a nőt nem lehet elkérni s ezért megadással hajtja fejét az «edes iga» alá.

Egy csecsemő csodálatos menekülése a villámcsapástól. Baján *Vovika* János vasúti főtisztviselő szülőbéli lakásába kétszer egymásután vágott bele a villám, amely az egyik szobában a mennyezetben mindkét alkalommal rést ütött és meg is pörkölött bizonyos bútorokat. Ebben a szobában feküdt bölcsőben *Vovika* kisfia, csodálatosképen azonban egyik villámcsapástól sem érte baj.

Bicsérdy «mestert» eltávolították a szegedi előadóteremből. *Bicsérdy* Béla, a bicsérdizmus zavaros fejű apostola Szegeden tartott előadást éhezési módszeréről. A Tisza-szálló nagytermét zsufolóság megtöltötte a közönség, mely mindvégig hangosan mulatott a «mester» sületlen előadásán. Egy orvos nyíltan *Bicsérdy* szemébe vágta, hogy össze-vissza beszél, semmi értelme nincs annak, amit mond, mire *Bicsérdy* általános meglepetésre kijelentette, hogy most bemutatja a saját testét. A meglepetés hamarosan megdöbbenésre változott, amikor *Bicsérdy* vetkőzni kezdett a pódiumon. Egymásután került le róla a kabát, a mellény és az ing, ekkor azonban a rendőrségi páholyból előlépett az ügyeletes rendőrkapitány és felszólította a btrányoson viselkedő «mestert», hogy hagyja el a termet. *Bicsérdy* ellenkezni próbált, végül is úgy kellett kitaszkolni. A felháborodott közönség zajosan tüntetett *Bicsérdy* ellen, aki ezeketán aligha meg még egyszer Szegedre előadást tartani.

Különös repülőgépek-karambol.

Egy ismert német siklórepülővel (motornélküli gépen) történt meg, hogy repülés közben táviródrótkba ütközött és közéjük ekelődött. A gépet utasával együtt tűzoltók szabadították ki kényelmetlen helyzetéből.

Artista-ügyesség.

Cirkuszban, orfeumokban sokszor mutogatja magát olyan artista, aki kötélkeiből a legrövidebb idő alatt kiszabadítja magát. A képünkön látható «mester», fejfelé felhuzatja magát egy fára és össze-vissza köthető testét néhány pillanat alatt kiszabadítja nem kellemes helyzetéből.

Az oltárnál lőtték agyon a szabadjakabszállási papot. Magyar György szentjakabszállási római katolikus lelkész, május hó 29-én délután litániát olvasott a templomban, amikor belépett Schmidt Ferenc orgoványi kereskedő, leült egy padba, majd elővette revolverét és rövid célzás után elsütötte. Ebben a pillanatban az oltár előtt térdelő pap összeesett. Néhány másodperc múlva véresen felkelt, a sekrestyébe vánszorgott, ahol ismét összeesett. Hamarosan bevitték Kecskemétre, ahol a városi kórházban azonnali kezelés alá vették, de már nem lehetett segíteni rajta. A halálosan sebesült Magyar György felvette a haldoklók szentségét s nemsokára ezután meghalt. A gyilkos golyó lapockája alatt hatolt be testébe és a szívburkot is megsértette. A merénylet követő zűrzavarban a gyilkosnak sikerült elmenekülnie, később azonban elfogták. Schmidt Ferenc bevallotta, hogy tettét előre megfontolt szándékkal követte el bosszúból, mert szerinte Magyar György akadályozta meg abban, hogy Orgoványról, ahol szatócsüzlete van, Szabadjakabszállásra költözködjék. Schmidt már télen is betört a lelkész lakására és merényletet akart elkövetni ellene, ezért hat hónapi börtönrre ítélték, de az ítélet még nem emelkedett jogerőre s így Schmidt szabadlábon volt. Kiderült, hogy a lelkész teljesen ártatlan volt: a letelepülési engedélyt a község előljárásága tagadta meg, mert Schmidtet igazga, összeférhetetlen embernek ismerik mindenütt. A gyilkos ellen olyan nagy volt a felháborodás, hogy a csendőrök csak nehezen tudták megakadályozni, hogy a tömeg meg ne lincselje. A hivatása gyakorlása közben orvul meggyilkolt papot Cegléden őrjási részvét mellett temették el.

A bicsérdizmus újabb áldozata. A bicsérdizmus örületének újabb halottja van: egy budapesti úrleány, a huszonhatéves Királyffy Vilma valóságos bolondja lett a szélhámós tannak és koplalni kezdett. A koplalás annyira elgyöngítette az életerős leányt, hogy tudósvét kapott és meghalt. Ideje lenne, ha a rendőrség is felfigyelne Bicsérdy «mester» működésére és a legerélyesebb eszközökkel akadályozná meg, hogy a szélhámós tan újabb áldozatokot követeljen.

Megölte mostohafiát és a kútba ugrott. A Pécs környékén fekvő Patács községben Vidakovics András földműves összeszálakozott mostohafiával, Vörös Istvánnal, akit a veszekedés hevében agyonlőtt. Vidakovics elmenekült és egyideig a környéken bolyongott, később azonban visszatért és beugrott a községi kútba, ahol belejut a vízbe.

Jeliff.

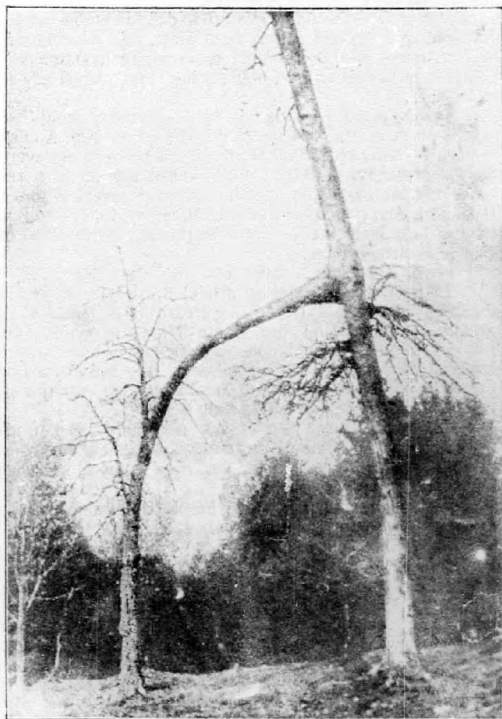
Egyszer valamikor,
Nem is olyan régen,
Amikor csillagok
Ragyogtak az égen,
Amikor a holdnak
Nyájás szép világa

Mosolyogva nézett
Késő esthomályba...
Kiskapunban egy szép
Barna lányra vártam,
És amikor kijött,
Két karomba zártam.

Irta: ifjú Hajdú József (Orosháza).

Baj községben őrzik a világ legnagyobb boroshordóját. Kevesen tudják, hogy a világ legnagyobb boroshordóját a Tata melletti Baj községben őrzik az Esterházy-grófok országos híri pinceszétében. Ott áll árván, üresen az 1205 hektoliteres hordó, amelynek 180 mázsa a súlya. Utóljára 1886-ban volt tele a 7 méter hosszú és 7 méter magas hordó, amelyben éveken elzölt egy szüreti mulatságon húsz pár ropta a csárdást. A csodahordót az ezernyolcszázas évek elején csináltatták Esterházy Ferenc gróf külföldi vadászvendégei. Magyar iparosok készítették a remek faalkotmányt, amely ma is egyedülálló a világon.

Az alkoholisták tanító büne. A szegedi bíróság a múlt héten tárgyalta Csabafi Jenő ösztöniváni tanító ügyét, aki még a múlt évben a gazdakörben kilopta az alvó Kiss Bálint gazdálkodó zsebéből három és félmillió koronát tartalmazó pénztárcáját. A megtevényt ember a tárgyaláson csak annyit ismert be, hogy az erszényt találta. Az orvosi vélemény szerint Csabafi megrogzított alkoholista, több ízben volt már szanatóriumban és egyszer a szegedi elmeegógyintézet lakója is volt. Az orvosi vélemény szerint a vádlott súlyos szeszmegezésben szenved és akarata és elhatározása korlátozott. A bíróság egy hónapi fogságra ítélte Csabafi Jenőt, aki nem is felebbezett az ítélet ellen.

A természet különös játéka.

Képünk két fát ábrázol, melyek bizonyos magasságban egyesültek és közös sudárban nőttek tovább.

KÉPEK A FALUMBÓL.

ELBESZÉLÉS.

Irta: Vasadi Balogh György.

SOKSZOR, ha rám borul a halkan mesélő este, lelki szemem előtt megjelenik az én csendes szülőfalum képe. Olyan a csilloghegy tetejéről nézve, mintha álmódott világok fényes tükörfordarbjába lenne. völgyöln, akácfa lombja alá rejtőzve húzódik meg a lassú-folyású patak partján. Nem is látszik belőle jóformán más, mint a három torony, melyek harangszava ünnepnapokon szép akkordban csendül össze, akárcsak a lakosok lelke. Hányszor találgtattuk gyermekkorunkban, melyiknek van szebb, zenegőbb, búgóbb hangja és hányszor évődünk egymás között, ki találja ki az elhaladó atyafi köszönéséből, melyik nyájba tartozik.

Eltűnt idők! Hiába várom, gyágom visszajöttüket. Minden megváltozott, minden más lett külsőleg. A toronyok szép piros zsinyleg megkopott, bádog került a helyébe; az emberek kicsérlelődtek, mint a fa lombja esztendőnként. De érzem, hogy kettő állandó maradt: a haragok szava és az emberek lelke. Amaz örök remény, édes vigasz mindenkorri forrása, emez nemes érzések, finom megértések megtartója, utódokra átszármatatója.

De jól esik hallgatag estéken, behúnyt szemmel róluk álmodozni. S míg fülemben cseng a haragok szava, beszélgetek az ismerősökkel. Mesélnek arról, milyen az én csendes falum az élet nehéz forgatagában.

Zsuzsi néni.

Öregasszony. Sok esztendő súlya nehezedik a vállára. nagy idöket élt át, évtizedek repültek el felette s hajh, régen volt, mikor még fiatalos tűz lobogott szemében, mikor vastag fonatú barna haja repkedve libegett karesú dereka körül táncközben fehéren ragyogó vasárnap délutánokon a vendéglő udvarán zöld ágakból épített sátor alatt, míg selyemkendője vállára csuszta fordosodott a fordulónál. Ő maga azt állítja, nem is volt ez igaz, hanem csak álom, melyet elfeledni nem lehet.

Pedig — sokan esküsznek rá — nem volt szebb leány a faluban, kackiásabb menyecske héthátárban nála. A burkus háborúban vitézkedett dalák, ha úgy hébe-hóba összeverődtek az öreghegyi pincék valamelyikében egy pohár borra s az egyből több is leszen, meséli kezdenek a régi jó idökröl, fiatalokri dévaj incselkedésekröl, éjfélig tartó kiskapukban lefolyt beszélgetésekröl, fel-felsőhajtának, mint akik már csak a multban élnek.

— A Zsuzsika... avót csak a helyre leány...

És pattintanak egyet az ujjajkkal és régi nóta zendül: «Szegény legény vagyok én, vásárookra járok én...» Az ármányos, aranyzsinű bor szinte feledtetni velük, hogy reszketeg hangjuknak elkopott a színe-fénye, hogy másként cseengett az valamikor régen, mikor az öreg primás, a Boros pengette a kíséretét a szép Zsuzsika fülebe: «Szilaj csikót hajtottam, babám, de elfáradtam!»

Jó, hogy mindez emlékeket nem hallja Zsuzsi néni, mivelhogy nagy lele a megbotránkozása. Szelíd, könnyfátyolos szemei elborulnának, meg-megtörölné a keszkenője csücskével fonnyadt ajakát.

— Ugyan, emberek, hogy lehet ilyen hívóság dolgokra, ilyen gyerekségekre gondolni ebben a nehéz világban.

Pedig lám, mi öröme van az embernek a mai nagy megpróbáltatásokban más, mint a multak visszajáró derűje, fénye. Hiszen a jelennek még az édesége is keserű, még a vidámsága is szomorúság. Olyan a falu, mintha mindig temetés lenne benne. Hol az egyik, hol a másik szomszéd, rokon, ismerős válik hallgatagga, bánatossa, könnyezővé. Rossz tündérek márol-holnapra ellopták belőle a mosolyt, nevetést, vidámságot. Az öregek szinte egy végtelen sóhajtássá változtak, a fiatal asszonyok-leányok* duzzadt, piros ajkán meg mindig ott ül a néma kérdés:

— Ejh! Az eperszódo legények mind odamaradnak?

Csak a gyerekek tudnak még szívből kacagni, csak azoknak az arcán ragyog még tündöklő fényvel a boldogság,

csak azok ugatják csengő nevetéssel képzelt, vagy fűzfa-
vessző paripáikat, rohamra rohanva. Akárcsak az apjuk,
a bátyjuk valahol messze a Szarmata-síkságon, az Isonzó
mentén.

Szegény Zsuzsi néninek könnyes, gyászos az élete. Boldog házatája nagyon-nagyon szomorú lett. Tesz-vesz, jön-megy, zokszóra dehogy nyílna ajka. Ránhezedik özevgyi vállára a gazdaság minden súlya. Mikor elfáradva meg-megáll egy pillanatra pihenni, csak úgy megszokásból szalad ki a száján:

— Uram Isten, elég is volna már nekem az én hatvanöt esztendőm!

És két nehéz könnyesepp gördül végig az orcáján. Le se törüli. Minek? Nem látja senki a jó Istenen kívül. Az meg úgy is ismeri az ő nagy keresztjét, nem kell előtte titkolóznia. Nagy dolgot is, öreg korra egyedül maradni, megszedetten búslakodni, mint szöllőtoke haladköl, véreslevelű öszutóján. Akik vele voltak, már mind elhagyták, mind elmentek néma utasként ismeretlen állomás felé. Az ura, a fia... de még se mindenki. Valaki hízkelvede simul hozzá, valaki a kötőjébe kapaszkodik, valaki kekre nyílt naiv szemekkel kérdezi föle:

— Nagyanyó, miért sír? Bántotta valaki?

A felelet ott lebeg az ajkán:

— Bántott, kis unokám! Az élet, az örömet rablól, bánatot osztó élet, amelyiket te még nem ismeresz. Elvett tőlünk valakit, aki neked is, nekem is minden volt!

De mégsem mondja ki. Minek is, nem használna semmit. Ez a cseppesség még nem ismeri az élet szédítő csapásait, még az ő ártatlan szíve, fehér lelke nem fogadja be az élet vérkönnyektől fakasztó marásait. Mosolyogni próbál, akárcsak az ég, felhőfátyolon át.

— Nem sírok én, kis cselédem, csak egy csunya bogár csapott a szemembe!... Ki is bántaná szegény nagyanyádat? — Ne is merje! Mert megmondom édesapámnak, ha hazajön!

Ha hazajön! Hát lehet hazajönni az egyszerű keresztrel jelölt hantok alól? Hát lehet visszaterüni az elhagyott otthonba annak, aki már lélek, akinek testét sárga agyag súlyos röge tartja fogva? Akinek szíja fölött vad pipacsak, süly buza-
virággal játszadozik a langyos szél, akinek sirját befutotta, befonta az illatos kakukkfű?

— Nagyanyó, én is elmegeyek az édesapám után!

— Nem mehetsz te oda, de ne is menj, édes kis bogaram, árva madaram! Maradj te öreganyád mellett, hiszen senkije sem maradna akkor!

És a gyerek nagylelkűen mondja:

— Hát... nem bánom... de szeretnék én is meg-
verni egy muszkát!

— Ne félj, bogaram, ha valamikor a kezünkbe kerül csak egy is, azzal elbánunk!

És Zsuzsi néni úgy érzi, hogy akkor még embert is tudna ölni fiáért való bánatában. Sőt bizonyos elégtételnek venné a sorstól, ha megemlegethetné egnémely muszkával a magyar asszonyokat. Kerítésen át való beszélgetésekben mondotta is a szomszédasszonynak, hogy nem nyugszik addig, míg «ki nem bánhat» egy pár oroszsal. A sors pedig teljesíté kívánságát.

Az édes anyaföld megérlelte gazdag áldását, a határ olyan volt, mint olvasztott arany ritmikus hullámzása. Az érett kalászok lehajtott fejüket s úgy zizegtek, úgy susogtak, mintha lélek lett volna bennük. Színte hallotta Zsuzsi néni a kérdéseket:

— Ki árul te bennünket? Ki gyűjt keresztbe?

Orosz foglyok jöttek a faluba. Szöke, kékszemű, hallgatag, csendes emberek. Mélázó szemükben ott borongott a Volga mellettén elterülő végtelen síkság minden bánatos hangulata. Halk, zengő szavuk olyan volt, mint a hajnalon támadó pusztai szellő muzsikája. A fejüket alázatosan hajtották meg s míg a nap égető sugara apró gyöngyöket fakasztott orcájukra, suhogó kaszával aratták az életet s gyűjtötték csomóba. Alkonyatkor, mikor az ég két színe bíborra változik, mikor láthatatlan angyalok bevonják fekete fátyollal, mint valami özevgyasszonyt, mikor a fű között ezernyi tücsök kezd muzsikálni, mikor a cserebogár útra kél zúmmogó

szárnyalással, egy csoportba verődtek s énekelni kezdtek szomorú, vágyódó dalokat, melynek csak pusztai nép szívében születhetnek. Telve édes epedéssel, meleg szerelemmel, fájó búsongással. Valamennyi szinte egy-egy vadvirága a széles mezőknek. A falubeliek el-elhallgatták az idegen dalokat. Megdobbant a szívük, hiszen ők is a szabad határ, sük világ rajongói. És kezdtek megérteni azt, ami idegen nyelven, idegen dallamon beszélt hozzájuk.

A Zsuzsi néni oroszai között volt egy fiatal, lányos képű leányka. Ez odahúzódott az öregasszonyhoz s beszélni kezdett hozzá:

— Nekem is van édesanyám odahaza. Olyan szelid, jóságos szívű, mint te. Te pedig anyókám olyan vagy, mint a kazáni csodatevő szűz. Az is búsul utánam, mint te a te fiad után. De én... én hazamegyek; az ő bánata öröme változik, hanem neked, anyókám, mindig vér folyik a szivedből, mint a kazáni csodatevő Szűzéből!

És két könnyecsepp ragyogott a lenvirágszínű szemében. A többi meg énekelte szomorúan, bánatosan:

«A Volgának füves partján
 Hogyha megállsz, gondolj reám
 Lovam itasd meg belőle
 Aztán csapd ki a mezőre...»

Zsuzsi néni se a beszédből, se a nótából nem értett egy szót se s mégis nehéz lett a szíve tőle. A torkát is szorongatta valami, a szeme is könnyben úszott. A keze odatévedt a fiatal fogoly selymes hajára, megsimogatta:

— Nem vagytok ti, fiaim, rossz emberek, nem is tudok haragudni rátok! Csak azokat verje meg az Isten, akik egymásra uszítottak bennünket!

S mit tehetett egyebet... gondozta, etette a foglyait. De állt a szavának. Megemlegetik a muszkkak világeletükben a magyar asszonyok áldott jó szívét.

Bennszülött szépség Szamoa szigetéről.

Képünk fiatal leányt ábrázol virágkoszorúval a fején és legyezővel a kezében.

KÖZÉRDEKŰ TUDNIVALÓK

Platinabánya Dél-Afrikában.

A platina a legértékesebb fém, amelynek az ára unciánként (1 uncia kb. 31 gramm) a háború előtt 50–60 dollár volt, háború után pedig 100 dollárra emelkedett és folytonosan emelkedő irányzatot mutatott. Nagy platinabányák eddig csak az oroszországi Ural-hegységben voltak, ezek a bányák azonban a háború alatt alig termeltek valamit, úgy hogy a világ platinaszükségletét kis bányákból kellett fedezni. Rendkívül nagy gazdasági jelentősége van annak a körülménynek, hogy Dél-Afrikában, Transvaalban ércutatás közben véletlenül egy hatalmas platinatelepre bukkantak. A platinaérc-telések 10–15 mérföld hosszúságra terjednek ki és egy tonna kőzet átlagosan 270–280 gramm platintát tartalmaz, amit azután különböző eljárások segítségével választanak ki a kőzetből. Ez a platina-telér felfedezése rendkívül fontos, mert megakadályozza, hogy ennek az értékes és elkerülhetetlenül szükséges fémnek ára tovább emelkedjen.

Mitől függ a kutak vizállása.

Tapasztalati tény az, hogy a kutak vizének szintje nem állandóan egy magasságban van, sőt egyes vidékeken a kutak időnként teljesen ki is apadnak. A kutak vizállásának ez az ingadozása legelőször az időjárástól függ, mert tudvaleg a kutak a talajvizből nyerik vizüket s a talajvíz szintje pedig aszerint ingadozik, hogy milyen az időjárás, esős évadban természetesen magasabb, száraz időjárás esetén jóval alacsonyabb. Amint tudjuk, a holdnak némi vonzó ereje van a földre, mely erőnek következtében a tengereken a tengervíz szintje az időszakos ingadozása áll be és ezt a jelenséget ár-pály jelenségnek nevezzük. A holdnak ez a vonzó ereje, amint egy angol tudós megállapította, a kutak vizére is hatással lenne, mert ő az időjárástól függetlenül, egy állandó 14 naponként beálló ingadozást észlelt a kutak vizén és ő ezt az ingadozást a hold vonzó erejével magyarázza. A kutak vizállásának ingadozását tehát a talaj nedvességén kívül a hold vonzó ereje idézi elő.

Bennszülött szamoa harcos. (Ausztrália.)

Kezében a csatakéssel, a szamoiak ősrégi törzsfőnöki fegyverével.

DELEJ-SÓ

Radioactív!

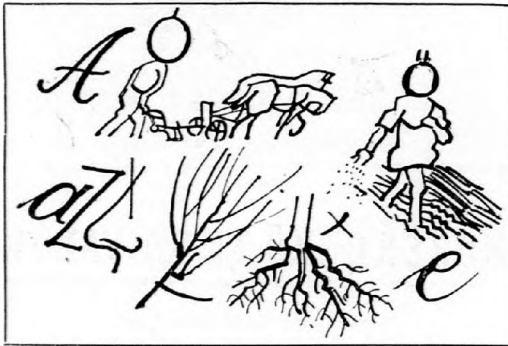

Kifűnő háziészere!

Czondus ásványi sók, kén, vas és szénadtartalommal. — Kőszvény, csúsz, rheuma, ideggyengeség, fáradság, testi fájdalmak stb. ellen. Egy nagy csomag ára használati utasítással 20.000 korona. — Kapható: **Patikában, drogeriában.** Főraktár: **Szlávik Leó gyógyszerész, Budapesten, VIII., Szezegyár-utca 1. sz.** Telefon: 1-61-71. Egyszerű a „Delej-só” valódi, patkó védjegyvel! Órákadjunk a súlyú utánzatoktól.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte Tóth János Aranyegyházáról.)

2. Képrejtvény.

(Beküldte Elek Mihály Kabáról.)

3. Talány.

Erdőn születik, vízben él és tűzben hal meg.
Mi az?

(Beküldte Eperjessy Péter Debrétől.)

4. Betűrejtvény.

p p p p p p

(Beküldte Szarvas Gyula Csongrádról.)

5. Betűrejtvény.

100 × sz d

(Beküldte Pintér István Nadról.)

6. Betűrejtvény.

ta ta

(Beküldte Koczándi István Szellőről.)

7. Betűrejtvény.

1848
?

(Beküldte ifj. Nagy István Tácoról.)

8. Betűrejtvény.

Zoltán, Lajos, István, Gáspár, Miklós, Dezső, Orbán, Sándor, Ádám, Ottó, Konrád, Lázár, László, Ágoston, Zakariás, Oszkár, Abel, Ádám és Zénó.

A nevek kezdőbetűi helyesen összerakva, egy ismert közmondást adnak.

(Beküldte ifj. Hauzer Antal Károlyfalváról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 27-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésze érkezett megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 21-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Üres erszény, üres fő: nem sokat ér a kettő.
2. Képrejtvény: Legyen mindenütt Népszövetség.
3. Képrejtvény: Orosháza nagyközség.
4. Talány: Fűrés.
5. Verses talány: Tyúkszem.
6. Betűrejtvény: A sors kege.
7. Szórejtvény: Szerencsecsillag.
8. Számrejtvény: Kereskedő.

Megjeltették: Virágos Sándor, ifjú Czako István, Heil Edith Mária, Tatai Lajos, Pálffy Margitka, Szász János, Kirschner Jolán, ifjú Nagy István, K., id. Baráth Miklós, ifjú Spisák János, Gál István, Gulyás István, Szabó Mihály, ifjú Róth Pál, ifjú Hronyai Ferenc, ifjú Nagy István Sz., Csász Károly, Kovács Bálint, Gere Pirokska, ifjú Torma Gábor, ifjú Rítec István, Papp Bálint, Czeckzi Annus, Vörös Franciska, Szabó Kálmán Antal József, ifjú Bontovics Imre, Makra Sándor, Schultz Mihály, ifjú Nagy István T., Szinák Jolán, Simon Ernő, Bene János, Bagics István, Góg Péter, Vizi Gyula, Pados Irénke, Németh Pál, Ács Nándor, Szakály Péter, Nyeste István, Vitai Brigitta, Simon György, Tóka Mátyás, ifjú Kálmán Ferenc, ifjú Ekker János, Csida István, ifjú Babinszki Pál, Csóka Kázmér, Hajós István, B. Kalmár Miklós, Hankó F. Bözsi, Horváth István, Gálász Odón, Drótos István, Tilkós Pál, Ritzeld Konrád, Zakár László, Eperjesi András, Payper Lajos, Orovecz János, Erdőteleki Hitelesítkezet, Pálfi Sándorné, ifjú Hauzer Antal, Mészáros Istvánné, Horváth László, Walter Antal, Guttman Erzsike, Tóth Sándor, Illés Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Ritzeld Konrád (Hács), Tóth Sándor (Sarkad), Horváth László (Lengyeltől), Virágos Sándor (Szentes), Szabó Mihály (Szerep).

A 22-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Tűz-, jég-, élet-, betörés-, baleset- és szavatossági biztosítást legelőnyösebben köt a

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Képviselet minden városban és községben.

Központ: Budapest, IX., Üllői-út 1. szám.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Június hó 13-án, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Fülöpszállás, Irsa, Jászárokszallás, Kunhegyes, Tótszentmárton. — Kirakodóvásár: Elek.

Június 14-én, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Bátaszék, Berzence, Kaposmérő, Kjsvárd, Lovászpata, Mágocs, Nagybaracska, Nagyigmánd, Nagocs, Sárbogárd, Szigetvár, Tinnye, Tolna, Vasvár, Zalalövő. — Állatvásár: Martonvásár, Szécsény. — Kirakodóvásár: Ózd.

Június 15-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Hahót, Kerkaszentmiklós, Mihályi, Nagyörzsöny, Törökoppány. — Kirakodóvásár: Martonvásár, Szécsény.

Június 16-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Adony, Polgár, Szentantalfa, Zagyvarékás.

Június 17-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Nemesvid, Nyirábrány, Pacsa, Süttő, Nagyhortobágy, Bodvaszás.

Június 18-án, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Hetes. — Állatvásár: Békés, Salgótarján, Szarvas.

Június 19-én, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Magyarmecse. — Állatvásár: Makó. — Lóvásár: Békés, Szarvas.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

V. B., Szalpa. Ehhez teljesen hasonló már megjelent lapunkban. Mászt kérünk. — W. A., Bácsalmási. Verses talánya bevált. — Cs. K., Nógrádpatak. Második képrejtvenyt megrajzoltatjuk és ha sor kerül rá, közöljük. — H. I., Sümeg. Szótágrejtvenye jó. — Ifjú H. A., Károlyfalva. Válogatunk belőlük. — R. I., Debréte. Legközelebb sor kerül rá. — T. M. Berkesd. A második jó. — Ifjú L. F., Szalafő. Rejtvenye jó; tréfája nem. — Ifjú H. J., Orosháza. Versei most nem váltak be. A tréfa nagyon régi, de azért viszont fogja látni. — O. M., Edelenyi. Tessék beküldeni a munkákat, ha megfelelők és rövidek, készséggel közlünk belőlük. — Ny. I., Mezőkövesd. Az elsőt közölni fogjuk. Türelmet kérünk. — T. S., Békés. Meltőztassék türelemmel lenni. Nem ön az egyetlen, aki verset küldött hozzánk. Sorrendet kell tehát tartanunk. Megjértük önének, hogy verset alkotomadtán közöljük, szavunkat álljuk is. Ha megjelent, akkor tessék kiadóhivatalkhoz fordulni a mutatványszámok végett. Levélenek többi részére névze forduljon a "Faluszövetség"-hez (Budapest, V., Zoltán-u. 8.), amely vetítettkepes előadásokat nagyszámban rendezett a műtban és akcióját továbbra is folytatja országszerte. — I. L., Debréte. Válogatunk belőlük. — Derecskei Gazdakör. Válogatunk belőlük. — P. B., Szombat-hely. Verseiből, tréfáiból közölni fogunk, amint sorát ejtjük. — Vad-róza. Határozott érzéket árulnak el versének magyar érzéstől fűtött sorai. Sajnos, terjedelme miatt az egészet nem közölhetjük, ellenben egy versszakot közreadunk belőle. — T. J., Egerág. Rejtvenyei közül válogatunk. Tréfái közül egy bevált. — G. Gy., Tiszabura. A második betűrejtvenye jó. — B. J., Csanád. Válogatunk belőlük.

TRÉFÁK

Érdekes házasság.

Hivatalk: Ha két hét múlva be nem fizeti adóját, akkor elveszem minden pénzt!

Adós: De, kérem, nincs semmi pénzem.

Hivatalk: Akkor elveszem egyik szamarát.

Adós: Hm! Akkor vóm lesz a hivatalkon! (Beküldte ifjú Hajdú József Orosházáról.)

A világ legjobb

Harmonikái, Hegedűi, Citerái, Harmoniumjai, Beszélőgépei, Cimbalomjai, továbbá az összes Hangszerek itt a gyárban kaphatók. Romlott hangszereket művészesen javít.

Iskolai, dalárdai, egyházi harmonikumok részletei is.

Legjobb Hárok.

Árjegyzéket ingyen küld.

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szabadalmazott hangszergyár Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. — Telefon: József 16-81.

A kutya.

A rabbi tanítja a nebulókat:

— Meg vagyon írva a Talmudban, amely kutya ugat, az nem harap — mondja bölcsen.

Délben hazamennek az iskolából a gyerekek s egy mészáros-szelindek nagy ugatással, fogvicsoritva rohan feléjük. A zsidó gyerekek persze szétszaladnak. Délután az egyik nebuló elmondja az esetet és hozzá teszi:

— Rabbi lében, azt mondtad, amely kutya ugat, az nem harap?

— Mit tudja a kutya, mi van a Talmudban? — feleli a rabbi.

(Beküldte a derecskei Gazdakör.)

A két színd cipő.

Úr: Az ördögbe is, nem látja, hogy az egyik cipő fekete, a másik pedig sárga?

Szobalány: Ó, igen, bocsánatot kérek. Nem tudom, mi történt, de a másik pár szintén ilyen!

(Beküldte ifjú Tóth M. István Jászszentandrásról.)

Kávéházban.

Nő: Tudod, hogy én valamikor békében százfiorintos kálopot hordtam?

Másik: Igen — dobozban.

Részeg férj.

Borosi úr (részegen megy haza s alvó feleségét duplán látja): — Csak azt szeretném tudni, mióta vagyok én török basa?

Szigorlaton.

Tanár: Az elzárt bűnösök nyolcvan százaléka nőtlen, mire következett ebből a jelölt úr?

Jelölt: Hogy inkább becsukják magukat az emberek, mint-hogy megnősüljenek.

Tapintatosság.

Blau kártyázott, húszmilliót veszített. Mérgibe megütötte a guta. Weiss tapintatosan akarta Blau feleségének tudtára adni a dolgot. Felkereste Blaunét és így szól:

— Kedves Blauné, Blau kártyázott s húszmilliót veszített...

— Hogy a guta üsse meg! — kiáltotta dühösen Blauné!

— Már megütötte — rebegte Weiss.

Fényképésznél.

— Hallja kérem, ez a kép egyáltalában nem hasonlít hozzám.

— Örüljön neki.

Operában.

— Miért hívják ezt az énekest hőstenornak?

— Ezt se tudja? Hát nem hős az a tenor, aki ilyen kevés hanggal énekelni mer?

Ha jó PONYVÁT, ZSÁKOT

akar vásárolni, kérjen árajánlatot a 45 éve fennálló

FISCHER J. r.-t. ponyva- és zsákgyáratól, Budapest, Nádor-u. 31-33.

DELEJ-SÓ

Radioactív!

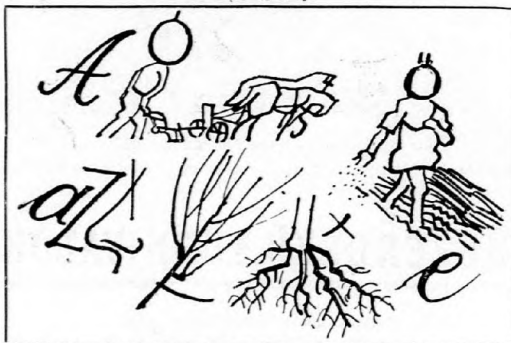

Kifinomó háziészeti

Czondus ásványi sók, kén, vas és szénadtartalommal. — Kőszvény, csúsz, rheuma, ideggyengeség, fáradtság, testi fájdalmak stb. ellen. Egy nagy csomag ára használati utasítással 20.000 korona. — Kapható: Patikában, drogeriában. Főraktár: Szilávik Leó gyógyszerész, Budapest, VIII., Szezegyár-utca 1. sz. Telefon: J. 81-71. Egyedül a „Delej-só” valódi, patkó védjegyvel! Óvakodjunk a silány utánzatoktól.

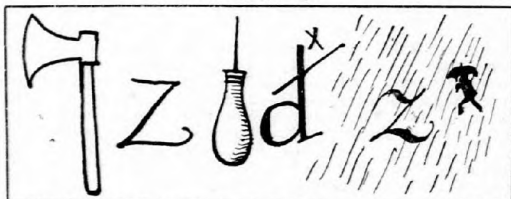
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte Tóth János Aranyegyházáról.)

2. Képrejtvény.

(Beküldte Elek Mihály Kabáról.)

3. Talány.

Erdőn születik, vízben él és tűzben hal meg.
Mi az?

(Beküldte Eperjessy Péter Debrétéről.)

4. Betűrejtvény.

p p p p p p

(Beküldte Szarvas Gyula Csongrádról.)

5. Betűrejtvény.

100 × sz d

(Beküldte Pintér István Nokról.)

6. Betűrejtvény.

ta ta

(Beküldte Koczándi István Szellőről.)

7. Betűrejtvény.

1848

?

(Beküldte ifj. Nagy István Tácoról.)

8. Betűrejtvény.

Zoltán, Lajos, István, Gáspár, Miklós, Dezső, Orbán, Sándor, Ádám, Ottó, Konrád, Lázár, László, Ágoston, Zakariás, Oszkár, Ábel, Ádám és Zénó.

A nevek kezdőbetűi helyesen összerakva, egy ismert közmondást adnak.

(Beküldte ifj. Hauzer Antal Károlyfalváról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 27-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésze érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 21-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Üres erszény, üres fő: nem sokat ér a kettő.

2. Képrejtvény: Legyen mindenütt Népszövetség.

3. Képrejtvény: Orosháza nagyközség.

4. Talány: Fűrés.

5. Verses talány: Tyúkszem.

6. Betűrejtvény: A sors keze.

7. Szórejtvény: Szerencsecsillag.

8. Számrejtvény: Kereskedő.

Megejtették: Virágos Sándor, ifjú Czako István, Heil Edith Mária, Tatal Lajos, Pálffy Margitka, Szász János, Kirschner Jolán, ifjú Nagy István, K., id. Baráth Miklós, ifjú Spisák János, Gál István, Gulyás István, Szabó Mihály, ifjú Róth Pál, ifjú Hronyai Ferenc, ifjú Nagy István Sz., Csász Károly, Kovács Bálint, Gere Piroška, ifjú Torma Gábor, ifjú Rítec István, Papp Bálint, Makra Sándor, Schultz Mihály, ifjú Nagy István T., Szinák Jolán, Simon Ernő, Bene János, Bagics István, Góg Péter, Vizi Gyula, Pados Irénke, Németh Pál, Acs Nándor, Szakály Péter, Nyeste István, Vitai Brigitta, Simon György, Tóka Mátyas, ifjú Kálmán Ferenc, ifjú Ekker János, Csüdel István, ifjú Babinszki Pál, Csóka Kázmér, Hajós István, B. Kalmár Miklós, Hankó F. Bözsi, Horváth István, Gállacz Odón, Drótos István, Tükös Pál, Ritzeld Konrád, Zakár László, Eperjessy András, Papp Lajos, Orovecz János, Erdőteleki Hítel-szövetkezet, Palfi Sándorné, ifjú Hauzer Antal, Mészáros Istvánné, Horváth László, Walter Antal, Guttman Erzsike, Tóth Sándor, Illés Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Ritzeld Konrád (Hács), Tóth Sándor (Sarkad), Horváth László (Lengyeltői), Virágos Sándor (Szentes), Szabó Mihály (Szerep).

A 22-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Tűz-, jég-, élet-, betörés-, baleset- és szavatossági biztosítást legelőnyösebben köt a

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Képviselét minden városban és községben.

Központ: Budapest, IX., Üllői-út 1. szám.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Június hó 13-án, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Fülöpszállás, Irsa, Jászárokszallás, Kunhegyes, Tótszentmárton. — Kirakodóvásár: Elek.

Június 14-én, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Bátaszék, Berzence, Kaposmérő, Kisvárd, Lováspatona, Mágocs, Nagybaracska, Nagyigmánd, Nagocs, Sárbogárd, Szigetvár, Tinnye, Tolna, Vasvár, Zalaötvő. — Állatvásár: Martonvásár, Szécsény. — Kirakodóvásár: Ózd.

Június 15-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Hahót, Kerkaszentmiklós, Mihályi, Nagyborzsony, Törökoppány. — Kirakodóvásár: Martonvásár, Szécsény.

Június 16-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Adony, Polgár, Szentantalfa, Zagyvarékás.

Június 17-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Nemesvid, Nyirábrány, Pacsa, Süttő, Nagyhortobágy, Bodvaszilás.

Június 18-án, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Hetes. — Állatvásár: Békés, Salgótarján, Szarvas.

Június 19-én, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Magyarmecke. — Állatvásár: Makó. — Lóvásár: Békés, Szarvas.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

V. B., Szalapa. Ehhez teljesen hasonló már megjelent lapunkban. Most kérünk. — W. A., Bácsalmási. Verses talánya bevált. — Cs. K., Nógrádpatak. Második képrejtvényét megrajzoltatjuk és ha sor kerül rá, közöljük. — H. I., Sümeg. Szótágrejtvénye jó. — Ifjú H. A., Károlyfalva. Válogatunk belőlük. — R. I., Debréte. Legközelebb sor kerül rá. — T. M., Berkesd. A második jó. — Ifjú L. F., Szalafő. Rejtvénye jó; tréfája nem. — Ifjú H. J., Orosháza. Versei most nem váltak be. A tréfa nagyon régi, de azért viszont fogja látni. — O. M., Edeliény. Tessék beküldeni a munkákat, ha megfelelőek és rövidtek, készséggel közlünk belőlük. — Ny. I., Mezőkövesd. Az elsőt közölni fogjuk. Türelmet kérünk. — T. S., Békés. Méltóztassék türelmmel lenni. Nem ön az egyetlen, aki verset küldött hozzánk. Sorrendet kell tehát tartanunk. Megértjük önmek, akkor tessék alkalomadtán közölniük, szavunkat álljuk is. Ha megjelent, akkor versesk kiadóhivatalkukhoz fordulni a mutatószámok végett. Levelének többi részére nézve forduljon a „Faluszövegtesz-hez (Budapest, V., Zoltán-u. 8.), amely vetített képek előadásokat nagyszámban rendezett a múltban és akcióját továbbra is folytatja országzerte. — I. L., Debréte. Válogatunk belőlük. — Derecskei Gazdakör. Válogatunk belőlük. — P. B., Szombatally. Verseiből, tréfáiból közölni fogunk, amint sorát ejtjük. — Vadróza. Határozott érzéket árulnak el versének magyar érzéstől fűtött sorai. Sajnos, terjedelme miatt az egészet nem közölhetjük, ellenben egy versszakot közreadunk belőle. — T. J., Egerág. Rejtvényei közül válogatunk. Tréfái közül egy bevált. — G. Gy., Tiszabura. A második betűrejtvénye jó. — B. J., Csanád. Válogatunk belőlük.

TRÉFÁK

Érdekes házasság.

Hivatalnok: Ha két hét múlva be nem fizeti adóját, akkor elveszem minden pénzt!

Adós: De, kérem, nincs semmi pénzem.

Hivatalnok: Akkor elveszem egyik szamarát!

Adós: Hm! Akkor vóm lesz a hivatalnok úr!

(Beküldte ifjú Hajdú József Orosházáról.)

A világ legjobb

Harmonikái, Hegedűi, Citerái,
Harmoniumjai, Beszélőgépei,
Cimbalomjai, továbbá az összes

Hangszerek itt a
gyárban kaphatók.

Romlott hangszereket
művésziesen javít.

Iskolai, dalárdai, egyházi
harmonikumok részleteire is.

Legjobb Húrok.

Árjegyzéket ingyen küld.

MÓGYORÓSSY GYULA m. kir. szabadalmazott
hangszergyára
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. — Telefon: József 16-81.

A kutya.

A rabbi tanítja a nebulókat:
— Meg vagyon írva a Talmudban, amely kutya ugat, az nem harap — mondja bölcsen.

Délben hazamennek az iskolából a gyerekek s egy mézsáros-szelíndek nagy ugatással, fgvicsorítva rohan feljükk. A zsidó gyerekek persze szétszaladnak. Délután az egyik nebuló elmondja az esetet és hozzá teszi:

— Rabbi lében, azt mondtad, amely kutya ugat, az nem harap?

— Mit tudja a kutya, mi van a Talmudban? — feleli a rabbi.
(Beküldte a derecskei Gazdakör.)

A két színű cipő.

Úr: Az ördögbe is, nem látja, hogy az egyik cipő fekete, a másik pedig sárga?

Szobalány: Ó, igen, bocsnantot kérek. Nem tudom, mi történt, de a másik pár szintén ilyen!

(Beküldte ifjú Tóth M. István Jászszentandrásról.)

Kávéházban.

Nő: Tudod, hogy én valamikor békében százfioritos kalapot hordtam?

Másik: Igen — dobozban.

Részeg férj.

Borosi úr (részegen megy haza s alvó feleségét duplán látja):
— Csak azt szeretném tudni, mióta vagyok én török basa?

Szigorlaton.

Tanár: Az elzárt bűnösök nyolcvan százaléka nőtlen, mire következtet ebből a jelölt úr?

Jelölt: Hogy inkább becsukják magukat az emberek, mint-hogy megnősüljenek.

Tapintatosság.

Blau kártyázott, húszmilliót veszített. Mérgibe megütötte a guta. Weiss tapintatosan akarta Blau feleségének tudtára adni a dolgot. Felkereste Blaunét és így szólt:

— Kedves Blauné, Blau kártyázott s húszmilliót veszített...

— Hogy a guta üsse meg! — kiáltotta dühösen Blauné!

— Már megütötte — rebegte Weiss.

Fényképésznél.

— Hallja kérem, ez a kép egyáltalában nem hasonlít hozzám.

— Örüljön neki.

Operában.

— Miért hívják ezt az énekest hőstenornak?

— Ezt se tudja? Hát nem hős az a tenor, aki ilyen kevés hanggal énekelni mer?

Ha jó **PONYVÁT, ZSÁKOT**

akar vásárolni,
kérjen árajánlatot
a 45 éve fennálló

FISCHER J. r.-t. ponyva- és zsákgyáratól, Budapest, Nádor-u. 31-33.

A CSENDES SZIGET

REGÉNY * IRTA UNDI IMRE.

(14. közlemény.)

A nap már lebukóban volt, de a kicsiny liget fái közé vakítóan bevilágított a tűz.

Továbbhaladtak tehát az erdő szélén, míg a ligeten túl kerülhettek. A látvány, ami most a szemük elé tárult, még Fu Penget is meglepte.

Az egész ház egy lángtenger volt s körülötte mintegy negyven földigerő daróckontósba öltözött férfi állt. Félkörben álltak, középen egy öreg szakállas ember, ugyanolyan különös öltözetben. Időnként mind földig hajoltak, kivéve az öreget és ilyenkor elnyújtott hangon, mintha sírnának, ezt kiáltották:

— Huj-ci-lo-po-kot-li, Huj-ci-lo-po-kot-li!

Majd egy fiatalabb férfi egy földönfekvő fémládából szakadt, régi bőr és színes vászondarabokat vett elő és mintha azokról olvasott volna, valami ismeretlen nyelven hadarva beszélni kezdett:

— Kik ezek és mit akarhatnak? — kérdezte Tom a kinaitól.

A detektív visszatolta a fa mögé Tomot, szájára tette mutatójúját és úgy suttogta:

— Egy szót se, ha az élete kedves! Egy áruló szó vagy mozdulat s mindkettőnek vége van. Ezek egy titkos szekta tagjai, akik az ősi azték istennek, Hacılopokotlinak mutatnak be egésztelező áldozatot, amiért ezt a neki szentelt, lakatlan szigetet idegen emberek megszentelteltették.

Az égő ház most recsegve-ropogva omlott össze. A szakállas öreg széttárta karját és torz, rejtentő nevetésben tört ki. A nevetés átragadt a többiekre is: örvendező, kiáltó kórus állta körül a romokat.

A tűz úrrá lett a tálalomny fölött, mit emberi kéz emelt a csendes szigeten. . .

XIV.

Fu Peng elhagyja a szigetet.

A detektív lebukott a földre és intett Tomnak, hogy hasonlókép cselekedjék.

— Vissza kell térnünk a barlanghoz — súgta alig hallhatóan. — Ezek most biztosan felkutatják a szigetet, hogy nincs-e rajta idegen betolakodó. Ég óvja őnt, hogy a kezük közé kerüljön.

— Miért? Ön magamra hagy?

— Igen. Gépem egyszemélyes, egyébként is földatott bízok önmre, míg vissza nem térök.

Lassan, csuszva megindultak az erdei átjáróig. Mikor odaértek, gallyakkal elfedték az út nyomát és sietve megindultak visszafelé.

Most már bátrabban beszélhettek.

— Itt kell hagynom őnt — mondotta a detektív — még pedig azzal a nyomatékos figyelmeztetéssel, hogy barlangjába többé ne térjen vissza. Most, ha odaérünk, vegye magához legszükségesebb holmijait és még az éjjel keressen menedéket magának az erdő rejtekeiben. Ott nem lenne többé biztos az élete, mert ezek az emberek, ahogy megvirradt, tüzetesen átkutatják a szigetet.

— S mikor tér vissza hozzám? — kérde Tom.

— Ha minden símán megy, holnapután hajnalban. Tartózkodjon a felperzselt ház romjai közelében. Ott ezek az emberek aligha fognak már kutatni, inkább a sziget többi részén. Én ötödmagammal térek vissza és gondom lesz rá, hogy felaláljuk.

— És mi lesz közben a teendőm?

— Megmondom. Ha King kapitány emberei előbb érkeznek a szigetre, mint mi, itt kell tartania őket.

— Egyedül tartóztassak föl egy egész haramiabandát?

— Persze, csak hogy okosan. Ha megérkeznek, feltétlenül a sziget belső felén, vagyis a Ménosz tanár háza közelében kötnék ki. Első útjuk a házhöz fog vezetni. A ház, sajnos, leégett és ez a körülmény az én számításaimat is áthúzta. Biztam ugyanis abban, hogy az iratok keresésével időt vesztenék és beérem őket. Az iratokat, sajnos, nem vehettem magamhoz, mert azok valószínűleg a ház padozata alá rejtve, a tűz martalékai lettek. Így már ők sem keresik azokat: belenyugosznak a megváltozhatatlanba és miután látják, hogy idegen kezek avatkoztak dolgaikba, sietve ahhoz a szigethez hajóznak, hol Ménosz és leánya van elrejtve. Ezt feltétlenül meg kell akadályoznunk.

— Tehát mit tanácsol ön?

— Amikor Kingék társasága távozni készülne, mielőtt mi itt lennénk, ha este van, gyújtson tüzet, ha nappal, revolvervésekkal adja tudtukra, hogy rajtuk kívül más is van a szigeten. Ebben ők nem fognak belenyugodni, míg a végére nem járnak és így visszamaradnak. Persze a dolgát ügyesen kell végezni. Mielőtt jelt adott, nyomban más helyre kell menekülnie, honnan újabb csalogató jeladást ad le.

A kormosótét éjben lassan haladtak Tom és Fu Peng, de végül is maguk mögött hagyva az erdőt, nemsokára elértek a sziklapartokat.

— Természetesen — toldotta meg utasításait a detektív — jeleket csak abban az esetben adjon, ha más mód nincs King embereinek a visszatartására. Hogy ezek a titkos szektáriusok meddig maradnak itt, azt nem tudhatjuk. Annyit hallottam, hogy minden esztendő egy bizonyos napján ünnepeket ülnek szent szigeteik egyikén, de most, hogy megzavarták őket, ki tudja, mire szánják el magukat? Legyen tehát nagyon óvatos, tüzet ne gyújts, de még a pipáját is jobb, ha elfelejti.

Tom barlangjához ért a két férfi.

— Isten önnel, mr. Róbert! — búcsúzott Fu Peng és sietve folytatta útját a part felé.

Tom hevenyeszve megtönte kezításkáját és megindult vissza a páfrányoson az erdő felé. Fölmászott egy fára és néhány indából fekvőhelyet font magának két hatalmas ág ölében. Midőn lefeküdt, hogy álmra hajtsa fejét, messziről motorberregés hallatszott.

A detektív hidrolánja startolt a tengeren.

XV.

A leszámolás.

A «Haway gyöngye» teljes sebességgel úszott délfelé, jócskán magamögött hagyva Szanfanciskó kikötőjét. Ezúttal nem volt oly csendes a tenger, mint mikor jöttek, de King kapitánynak is viharosabb volt a kedélye. Dúlt-fült mérgében, hogy a biztosnak hitt ötvenezer dollár még mindig csak attól függött, hogy meglesznek-e azok az ördögadta iratok.

— Nem vagyok én könyvmoly tudós — dohogott — hogy végigbogarásszam az iratokat! Ami ott volt, elhoztam és punktum.

Ezúttal nem volt utas a «Haway gyöngye»-n. Elég bosszúságot okozott a Robert Tommal való kaland. Az utasfűlkéknek mégis voltak lakói: a sportruhás fiatalember és két cinkostársa, a kémszervezet emberei.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak június hó 6-án.)

Gabonavásár. Búza tisztavetési 76 kg-os 442.5—445, 77 kg-os 447.5—450, 78 kg-os 450—452.5, 79 kg-os 452.5—455, felsőtiszavetési 76 kg-os 440—442.5, 77 kg-os 445—447.5, 78 kg-os 447.5—450, 79 kg-os 450—452.5, pestvidéki, fejtermeyei és egyéb dunántúli 76 kg-os 437.5—440, 77 kg-os 442.5—445, 78 kg-os 445—447.5, 79 kg-os 447.5—450, zab 230—232.5, pestvidéki roz 235—237.5, takarmányrapa 240—250, zab 275—280, tengeri 225—230, korpá 167.5—170 ezer K métermansákné.

Liszt- és örléményvásár. Duplanulás 6800, nullás 6500, kettes 6200, hatos 4600, takarmányliszt 2000, egyes rozsliszt 3400, 75%-os egységés rozsliszt 3000 K volt kilogrammonként zsákkal együtt.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 6 150—160.000, másodrendű 120—145.000, elsőrendű új (csak június—júliusban) 130—135.000, másodrendű új (csak június—júliusban) 100—125.000, harmadrendű csomagolásra, új 70—90.000, lucernaszéna, új 120—150.000, takarmányzalma (zab) 65—70.000, zöld rozstakarmány 75—85.000, alomszalma 60—80.000 K métermansákné, zsupszalma egy kéve 5000 K.

Szuroómarhavásár. Elő borjúk: Belföldi szopós: Elsőrendű 17—18.000, kivételesen 19.000, másodrendű 15—16.000 K kilogrammonként elősúlyban.

Vagómarhavásár. Őkér legjobbinőségű 12—13.500, kivételesen 14.000, közepes 9.500—11.500, gyengébb 7—9.000. Bika, jobbinőségű 11.500—13.500, kivételesen 14.000, közepes és gyengébb 8—11.000, bivaly 5—8.000, tehén, jobbinőségű 11—13.000, kivételesen 13.500, közepes és gyengébb 7—10.500, kicsontozni való marha 4—6.500, növedékmarha 6.500—10.500 K kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 13—14.000, közepes 16.5—17.000, nehéz sertés 17—17.500 K kilogrammonként elősúlyban.

Gyapjú. Uradalmi gyapjú szennyes állapotban 28—30.000, kivételesen 32—35.000, szedett gyapjú 22—24.000 K szennyes állapotban kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr 13—16.500, borjúbőr 21—22.000 K kilogrammonként, a budapesti vágóhídon átvéve.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 12—20.000, petrezselyem 14.000—20.000, zeller darabja 400—3000, karalábé darabja 700—6000, vörshagyma 3500—6000, fokhagyma 14.000—25.000, kelkáposzta 3000—10.000, fejjesalata 1500—3000, burgonya ujdonság, hazai kicsinyben 8000—12.000, nagyban 60.000—70.000, rózsaburgonya kicsinyben 1600—2000, nagyban 130.000—150.000, fehérburgonya kicsinyben 800—1200, nagyban 80.000—90.000, retek 2000—4000, uborka ujdonság 20.000—30.000, zöldpaprika darabja 1000—8000, tök ujdonság 24.000—40.000, zöldborsó, hüvelyes 5000—7000, karfiol 20.000—60.000, torma 8000, 28.000, spárga 10.000—30.000, sóska 4000—10.000, spenót 4000—7000, champignonsárga 35.000—80.000, alma 14.000—60.000, dió 12—13.000, cseresznye 60.000—22.000, szamóca ujdonság 60.000—100.000, kerti eper 15.000—60.000, egres 5000—12.000 K.

Hajliac. Árak kilogrammonként: Ponty kicsinyben elsőrendű 35—45.000, nagyban 34.000, ponty kicsinyben, másrendű 30—35.000 K.

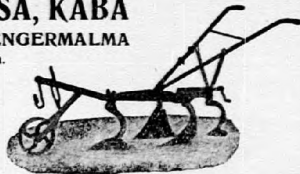
BAGI és TÁRSA, KABA

GÉPGYÁRA ÉS HENGERMALMA

Tel. 5. Sírj. -cím: Bagi, Kaba.

Alapítva 1897. évben.

Szállít mindenféle gazdasági gépeket, javított rendszerű csavaros kapáló ekéi

a legelterjedtebbek, átalakít magánjárókat, készít géplakokat, vasesztergályos-, réztöntő-, kazán- és autogénhegesztőműveket, malomhengerek csiszolását és rovatkölését.

Kútfúrásai vállalata teljes szavatossággal készít új árterezeket bármily mélységre, végez próbafúrásokat és elapadt árterezeket rendbehozását. **A STOK motor- és ekegyár külsőleli képviselője.**

Tej- és tejtermék. Teljes tej literje május 28-án 4000—4800, tej-zintheb literje 42—50.000, tejfel literje 18—26.000, vaj kg-ja kicsinyben 68—85.000, nagyban 46—50.000, tehénturó kg-ja 12—16.000, juhturó kg-ja 35—45.000, grói sajt kg-ja kicsinyben 60—80.000, trappista sajt kg-ja kicsinyben 30—50.000, nagyban 24—30.000, ementáli sajt kg-ja kicsinyben 60—80.000, nagyban 45—50.000 K.

Baromfi és tojás. Csirke darabja 15—50.000, tyúk darabja 40—70.000, hizott ruca kg-ja 25—32.000, hizott lud kg-ja 25—30.000, libamáj kg-ja 40—100.000, ludszir kg-ja 37—40.000, tojás darabja 1000—1400 K.

Borliac. A borliac helyette az egész elmúlt hónapban nemcsak hogy nem javult, hanem rosszabbodott. A melegebb időjárás beálltával a sörfogyság emelkedik, míg a borfogyság csökken, minek következtében a vásárlás még szűkebb keretek között mozog. Az árak alig változtak. 8—9%-os borok 200—220 K-ért, 10—11%-os borok 250 K-ért, magasabb fokú borok pedig 350—450 K-ért kaphatók. Malligand-fokomint és litekmentek fejte, tisztán, ab termelőállomás, 7—8%-os fokos borok Nagykanizsa területén 1000 K-tól felfelé kaphatók.

Idegen pénznemek legmagasabb ára június hó 8-án. Angol font 349.240 K, dollár 71.625 K, francia frank 2133 K, szerb dinár 1263 K, lengyel zloty 7550 K, román lei 307 K, olasz lira 2644 K, német márka 17.042 K, osztrák schilling 10.100 K, svájci frank 13.860 K. — **Arany- és ezüstpénzek:** 20 koronás arany 288.800 K, ezüstkoronás 5500 K, ezüstforintos 15.000 K, ezüst ötkoronás 29.000 K.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.** Felelős szerkesztő: **Perlicky György.**

Főmunkatárs: **Meskó Zoltán.** Társzerkesztő: **Vasadi Balogh György.**

Felelős kiadó: **Bak Imre.**

MEGBIZHATÓ

Jóminőségű árut a legelőnyösebb árban a

«HANGYA»

vidéki szövetkezeteiben lehet vásárolni.

Kaphatók: vászon, karton, kanavász, zellír, szövét, kész férfi és női ruha, kendő, hársznya, csera, pamut, szabóeltek, valamint mindenféle rövid-, kézmű-, konfekció- és díszmű-árak, továbbá: férfi, női és gyermekcipők és munkásbakancsok.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbírórendező Bizottság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája, Budapest, IX., Rákóczi utca 11., földszint 1. Törvényesülleg bejegyzett cég.

Szakorvos rendelők vér- és nemibetegek részére. Ezüst talvaran-oltás. Rendelés egész nap. VII., Rákóczi út 32. sz., I. em. 1. (Rókusfal szemből.)

Hungária drótfonat olcsó és jó.

HAIDEKKERSÁNDOR R.T.

Budapest, Üllői-út 48/27. Fiók: Fő-utca 59.

Kérjen ingyen képcs árjegyzéket és mintát.

Árak:

m²-ként 6.800 K

középs 12.400 K

erős ... 23.000 K

és forgalmi adó.

Közönség minőségűek is kaphatók.

Kérjen ingyen képcs árjegyzéket és mintát.

„KIS KERTÉSZ”

című könyv a földművelésügyi miniszter kiadásán, amely magában foglalja mindazt, amit egy kertésznek tudnia kell. 75.000 koronáért bérmentes küldéssel kiadók hivatalunk könyvsztyálya újítján megrendelhető.

A könyv ára az összeg elégséges beklüdséssel érhető. Utánvételel 4000 koronával drágább.

Törlesztéses kölcsönt

harmincöt évre,

avagy

rövidlejáratú kölcsönt

két-öt évre

tagjai számára gyorsan

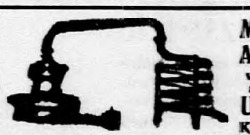
és előnyösen kleszközöl

az

Orsz. Gazdakör Tagjainak

Áruforgalmi Szövetkezeté

Budapest, V., Nádor-utca 12. szám.

Máthé

András

vöröskereszt

Ujpest,

Károlyi u.

11. szám. III. Ujpest 28. — Pálintézők ástóket, finomított kizsértéket és vöröskereszt mosóitokat a legprímabb kivitelben állandóan raktáron tartok.

Ne csak magunk olvassuk a magyar gazdák, földművesek és kisparosok legjobb napilapját az

ÚJ BARÁZDÁT és a legzsebbe hettlapját a **VÁSÁR NAPOT**

hanem büzdítsük másokat is arra, hogy lapjaink olvasóiborhoz csatlakozzanak. Gyűjtésünk előfizetőket! Minden új előfizető egy latorát jelent a nemzetforgatók fontjallag szemben! Lapjaink olvasóiborhoz csatlakozni, minden önteretes magyar ember hazafias kötelessége.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a **HARANGMŰVEK R. T.** „ECCLESIA” ALAPÍTÁSA
Központi iroda: Budapest, Berliini-tér 2. sz.
(Béjárt Gyár-utcaóól.)

A világhírű eredeti angol THE CHAMPION

kerékpárokat mélyen leszállítva havi 300.000 kor. részlete, kerékpáralkatrészeket, lámpa, lánc, pedálok nagyban gyári áron szállítunk. Kétféle gumí 98 ezer, belső gumí 30 ezer K-tól. Láng Jakab és Fia kerékpárnyakereskedők, Budapest, József-körút 41. Nagy képes árjegyrék ingyen.

Ekek, ekealkatrészek, boronák, kapálóékek, fűkaszálók,

marokrakó és kévekövő aratógépek, lögere blyék, kézi-járgányosok, motoros- és gözcseplőkészletek, szecsakavágók, répvágók, darálóok, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géosztályánál szerezhetők be legjutányosabban

Vegye meg

a páratlanul gazdag tartalommal megjelenő

„**UJ BARÁZDA**”
politikai napilapot.

Minden lapárústónál és «Hangya» szövetkezeti boltban k a p h a t ó.

Gözcseplőgarnitúrák:

Egy 6 lóerejű gözcseplőkészlet, Magyar Államvasuti gyártmány,

egy 4 lóerejű gözcseplőkészlet, Hofherr-Schranz gyártmány,

egy 4 lóerejű cséplőkészlet, Első Magyar Gazdasági Gépgyári gyártmány,

egy magánjáró gözcseplőkészlet, 5 lóerejű és

egy elevátor (szalmakazalozó), Hofherr-Schranz gyártmányú.

Ezek a gépek

gabonatörlesztésre is

kaphatók, kényelmes fizetési feltételek mellett. Megrendelésnél előleg nem fizetendő, részletes ajánlattal díjtalanul és készséggel szolgálunk. Levélcím:

Kellner Antal és Fia,
Budapest, Berliini-tér 4.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„**HANGYA**” ruházati és díszműárúosztályánál.

Pálinkafőző- és mosástűk vörösrézből. RÉZGALIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű Chaudoir és Caepel W. M. védjeggyel

szőlőpermetezők

legolcsóbb gyári áron beszerezhetők:

SZONTÁGH PÁL rézárúgyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt **TERÉNYI SAMU** cég-tőlnek nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

SCHLICK-NICHOLSON

Gép-, vagon- és hajógyár r. t. **BUDAPEST** VI. ker., Váci-út 45—47. szám.
Mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63. szám. Levélcím: Budapest 56. Motorgyár: Szombathelyen. Hajógyár: Ujpesten.

Cséplő-készletek

Vontatós és magánjáró lokomobílok gőz-, benzin- és szivógázüzemre. Cséplőgépek minden nagyságban. — Ásványi-féle szab. tengeriszár-tépőgépek. — Szecsakavágók, darálóok, morzsolók. Borsajtók, olajgyártási gépek.

FIÓKOK:

Szeged, Kölcsey-utca 11.
Szombathely, Zanati-út.
Eger, Káptalan-utca 8.

Vetőgépek * Szivógázmotorok

Mayer-traktorok

Diesel petroleum- és benzinmotorok, félstabil lokomobílok. Víztrbinák. Kőjáratok. Stábil fkvő és álló gőzgépek. Gőzkazánok. Szivattyúk. Jéggyári, hűtőházi és vágóhídi berendezések. Híd- és vasszerkezetek. Vasúti, villamos és iparvasúti kocsik. Folyami hajók. Szállító- és bányaberendezések.